СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CIX П'ЯТНИЦЯ, 10 ТРАВНЯ 2002 РОКУ ЧИСЛО 19 VOL. CIX FRIDAY, MAY 10, 2002 No. 19

35-та Конвенція УНСоюзу
24-28 травня 2002 року

Шановна громадо!
УНСоюз запрошує Вас до участі в урочистому концерті 25 травня і бенкеті 26 травня з нагоди 35-ої Конвенції УНСоюзу.
До зустрічі у Чикаго!

„Букінґемська фонтанна" у Чикаґо. Фото: ССТВ

Преставник бльоку „Наша Україна" Ю. Єхануров виступив у Вашінґтоні

ВАШІНҐТОН. – 3 травня у вашінґтонському Центрі міжнародного приватного підприємництва виступив Юрій Єхануров – колишній міністер економіки України, відтак – голова Фонду державного майна, а тепер – депутат Верховної Ради від бльоку „Наша Україна". Про головні точки цього виступу повідомляє Мирослава Ґонґадзе (Радіо „Свобода"), а про розмову Є. Єханурова з журналістами в американській столиці – Люба Шара („Українська правда").

Розпочинаючи свій виступ, Юрій Єхануров підкреслив, що він представляє команду Віктора Ющенка і вважає, що його уряд дав поштовх для розвитку економіки в Україні. Цю програму підтримали виборці, і тепер оновлена Верховна Рада повинна сконцентруватися на прийнятті необхідних економічних законів. Зокрема Ю. Єхануров зазначив:

„В парляменті тепер значно менше лівих сил, і це дає нам можливість повернутися до таких підставових засад, як закон про власність. Друге питання пов'язане з корпоративними правами. Нарешті, треба прийняти закон про акціонерні товариства, і ми вважаємо, що треба поважно захистити права акціонерів, особливо дрібних. Також мова йде про цивільний кодекс та про низку інших кодексів. Ми хочемо розробити однакові правила гри для всіх українців, для всіх тих, хто працює в Україні".

На запитання щодо становища уряду Анатолія Кінаха і щодо того, чи має цей уряд переспективу економічного зростання країни, Ю. Єхануров відповів:

„Я вважаю, що уряд Кінаха працює непрофесійно. До цього часу він не представив програми дій, і народ не розуміє, куди веде цей уряд. Друга ознака непрофесійности – це прийняття дефіцитного бюджету. Ми вважаємо, що тепер уряд займається тим, що латає дірки. Тобто спочатку створили тяжкі умови, а тепер збираються їх героїчно подолати. Ми проти такого героїзму, і я вважаю, що уряд має відзвітувати за

(Закінчення на стор. 5)

Українські „діяманти" в скарбниці американської науки

28 квітня в приміщенні Української Вільної Академії Наук (УВАН) в Нью-Йорку відбулася Друга конференція з циклу „Внесок емігрантів з України в скарбницю науки Америки", започаткованого в травні 2001 року з нагоди 50-літнього ювілею Академії. Цього разу присутні мали нагоду відкрити для себе імена таких видатних вчених, як Ігор Сікорський, Отто Струве, Георгій Ґамов. Їхній науковий геній давно належно поцінований світовою інтелектуальною думкою, хоча мало хто знає, що біографія кожного з них пов'язана з Україною.

Властне, однією з першопричин започаткування такого циклу конференцій й була необхідність спростувати інформацію, широко вкорінену в американські довідники й енциклопедії, про те, що ці та інші наукові світочі „born in Russia". Зрозуміло, що в нових геополітичних реаліях ця „необхідність" є й продовженням історичної місії УВАН – доносити світові правду про інтелектуальні можливості й надбання української наукової думки.

З доповіддю про киянина Ігоря Сікорського (1889-1972), „батька гвинтокрилів", виступив директор американського представництва компанії „Авіолінії України", інженер Микола Кравець. Він розповів, що Ігор Сікорський походить з православної священичої родини, конструюванням захоплювався з юности, а ідею гвинтокрила йому навіяли малюнки повітряного гвинта, виконані Леонардо да Вінчі. Його початки на цій ниві були невдалі, а відтак шлях Ігоря Сікорського від аматорських експериментів до слави найталановитішого конструктора гелікоптерів у США – довгий і тернистий.

Інженер Кравець наголосив, що Україна була й залишається однією з тих країн, в якій з давніх-давен приділяли авіації неабияку увагу. Внесок її в скарбницю світового авіо- й космічного будування величезний. Присутнім було цікаво почути зокрема про те, що, наприклад, перша в світі авіопошта, перший у світі сніданок для пасажирів на борту літака нерозривно зв'язані з українською авіяцією.

Про „зірку" американської астрономії, професора Отто Струве розповів доктор Михайло Міщенко. Отто Струве – нащадок німецької династії астрономів. Його батько переїхав до Харкова, де працював професором університету і директором астрономічної обсерваторії. І саме в Харкові народився його син Отто, який під час революції й громадської війни воюватиме на стороні „білих" проти „червоних" і згодом, після більшовицької перемоги, йому доведеться залишити Україну. Його шлях проліг через Туреччину до Америки, де Отто Струве, котрий дуже швидко завоював авторитет серед учених астрономічної наукової сфери, судилося в 35-літньому віці стати директором провідної американської обсерваторії „Yerkes". Отто Струве впровадив у астрономічні спостереження використання спектроскопії й отримав вагомі результати, зокрема у вимірюванні швидкості обертання далеких зірок, ставши однією з найяскравіших „зірок" американської астрономії й прилучившись до піднесення її на найвищий світовий рівень.

Доктор Олекса Біланюк виголосив доповідь про Георгія (Джорджа) Ґамова, котрий, по материнській лінії походив із стародавнього запорізького роду Лебединців й любив жартувати, що один з козаків на знаменитій картині Іллі Рєпіна „Запорожці пишуть листа турецькому султанові" – його пра-пра-прадід.

Георгій Ґамов народився в Одесі, де пройшли його молодечі роки й початки університетських студій. Закінчував навчання в Ленінграді. Своє перше епохальне досягнення – пояснення ефекту радіоактивности на основі нової тоді квантової теорії – він зробив у Західній Европі (1928–1931), будучи у відрядженні. В 1933 році з величезними пригодами Георгій Ґамов залишає Радянський Союз назавжди, й доля приводить його до столиці США, де він стає професором фізики George Washington University.

Джордж Ґамов був ученим широкого діяпазону зацікавлень і здобув світового визнання не лише в галузі ядерної фізики, а й астрофізики (як один з авторів теорії космічного первинного вибуху, т. зв. „Біґ Бенг"), у біофізиці (запропонував розшифрування генетичного коду). Широкому загалові професор Ґамов відомий як автор понад 30 науково-популярних книг про теорію відносности, квантову механіку, космологію тощо. А за книгу „Mr. Tomkins inWonderland", яка допомогла не одному поколінню учнів розуміти закони фізики, в 1956 році ЮНЕСКО удостоїла уславленого вченого спеціяльної премії.

І Ігор Сікорський, і Отто Струве, і Георгій Ґамов продовжили „гале-

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Україна підписала протокол про заборону смертної кари

ВІЛЬНЮС, Литва. – У столиці Литви 3 травня представники 36 держав Ради Европи, в тому числі України, підписали протокол про заборону смертної кари. Від імени України документ підписала постійний представник України при Раді Европи, міністер юстиції Сюзанна Станік. Згідно з цим документом, що вже отримав назву Вільнюський протокол, вища міра покарання виключається навіть у військовий час. За словами генерального секретаря Ради Европи Вальтера Швімера, протокол, чинність якого розповсюджується на европейську територію з населенням у 800 млн. осіб, може розглядатися як прообраз майбутньої всесвітньої угоди. Церемонія підписання відбулася на початку 110 засідання Комітету міністрів Ради Европи. Українську делегацію очолював державний секретар міністерства закордонних справ Олександер Чалий.

Троє українських урядовців переходять на працю в парлямент

КИЇВ. – 6 травня закінчився термін, коли обрані до парляменту політики мали подати до Центральної виборчої комісії заяви про звільнення з державних посад. З шести членів уряду, які пройшли до Верховної Ради на минулих виборах, лише троє оголосили про намір залишити Кабінет міністрів і працювати в парляменті. Наразі про своє бажання працювати депутатом оголосили міністри транспорту Валерій Пустовойтенко, аґрарної політики Іван Кириленко та міністер промислової політики Василь Гуреєв. Прем'єр Анатолій Кінах заявив, що залишиться на своїй посаді. Подібні ж заяви зробили і віце-прем'єр Володимир Семиноженко та міністер освіти Василь Кремінь, але зауважили, що останнє слово лишається за Президентом. Леонід Кучма тим часом уже звільнив з посади губернатора Львівщини Михайла Гладія та цілу низку голів районних адміністрацій. Невизначеною залишається доля губернатора Сумщини Володимира Щербаня, який повів на вибори очолювану ним Ліберальну партію у бльоці Віктора Ющенка „Наша Україна", але отримав докори за активне сприяння перемозі в своїй області пропрезидентського бльоку „За єдину Україну".

Зі свободою преси в Україні стало краще

КИЇВ. – 3 травня відзначався Всесвітній день свободи преси. З цієї нагоди базована в Нью-Йорку неприбуткова організація, Комітет захисту журналістів, оприлюднила щорічний список десяти країн, де журналістам ведеться найгірше. Найнебезпечнішими для журналістів країнами названо Західній берег Йордану, Колюмбію та Афганістан. Однак деякі країни, на думку Комітету, поліпшили ситуацію зі свободою преси. До цієї категорії належать Китай, Росія та Україна, які в минулому були у верхній двадцятці порушників. Позитивні зрушення у царині свободи слова в Україні відзначає і базована в Парижі організація „Репортери без кордонів". Але у списку політичних провідників, які чинять перешкоди на шляху функціонування вільної преси, українському президентові Леонідові Кучмі відведено 36-те з 38 місць. Проте організація зазначає, що такий спуск України на найнижчі сходинки стався через те, що на найвищі щаблі піднялися країни, де ситуація зі свободою преси є набагато гіршою, аніж українська. Окрім того, поліпшилася ситуація із українською законодавчою базою в цій царині, відзначають „Репортери без кордонів". Минулого року в рамках Цивільного кодексу було прийнято закон, за яким наклеп не є причиною для ув'язнення і який також дає юридичні можливості відстоювати в суді права на журналістську діяльність. Проблема полягає в тому, що попри законодавче оформлення застосування цих законів є ускладненим. Проте більшість українських журналістів вважають такі оцінки міжнародних експертів занадто оптимістичними. Вони погоджуються, що влада припинила прямі, лобові атаки на ЗМІ, натомість вона вдається до більш вишуканих форм тиску, – як наприклад, чинить технічні перешкоди.

Першотравневі демонстрації висловили всенародну підтримку Л. Кучмі

КИЇВ. – У першотравневих заходах в Україні домінували льозунги на підтримку влади. Більше ніж 2.3 млн. громадян, за уточненими даними, взяли участь у першотравневих заходах під державницькими льозунґами, спрямованими на консолідацію суспільства, побудову демократичної, багатої і єдиної України, 2 травня повідомило управління інформації і зв'язків з громадськістю адміністрації Президента країни. Святкові заходи пройшли за підтримки місцевих органів влади і місцевих організацій політичних партій центристської спрямованости, профспілкових організацій, бльоку „За єдину Україну!". Найбільш масовими вони були у Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській, Харківській, Луганській і Кіровоградській областях. Активна позиція місцевих органів виконавчої влади з організації Першотравня, як підкреслює управління інформації, сприяла тому, що в заходах, ініційованих місцевими структурами партій лівої спрямованости, взяли участь лише трохи більше ніж 40 тис. громадян, що на 40 відсотків менше, ніж минулого року. Загалом 1 травня громадсько-політична ситуація в реґіонах була стабільною. Масові заходи, організовані партіями і рухами, пройшли без порушень громадського порядку.

У Львові вперше не було першотравневих демонстрацій

ЛЬВІВ. – Уперше за повоєнні роки у Львові не відбувалося жодної першотравневої демонстрації. Натомість представники Соціялістичної партії України та правих сил упорядковували 1 травня могили ветеранів Другої світової війни. Такий варіянт відзначення Дня солідарности трудящих ухвалила політична рада Соціялістичної партії України, повідомив перший секретар обласного осередку СПУ Євген Таліпов. Понад сімсот охочих, серед яких чимало молоді, прийшли 1 травня на Пагорб Слави та до могил ветеранів війни, щоб належно підготувати ці місця до Дня Перемоги 9 травня. Соціялісти поважають традиції галичан, а тому негоже напередодні Пасхальних свят проводити гучні акції. До того ж, львівські соціялісти не хочуть створювати приводів для конфронтації з новою міською владою. Проте комуністи до акції не долучилися. Цьогорічна толока є першим кроком до порозуміння між правими та лівими політичними силами в західній частині України.

Українці не привезли Ан-70 на берлінську авіовиставку

КИЇВ. – Український військово-транспортний літак Ан-70 відсутній серед експонатів міжнародної авіокосмічної виставки „ILA-2002", яка відкрилася 6 травня у столиці Німеччини. На виставці Україну представляють шість компаній науково-технічного сектору, в тому числі запорізький концерн „Мотор Січ", найбільший виробник авіодвигунів в Европі. Завод „Авіант" привіз матеріали щодо пасажирського Ту-334-100, військово-транспортного літака Ан-70 та модернізованого вантажного літака Ан-32, тепер пристосованого для гасіння пожеж та морського патрулювання. Підприємство „Фазотрон" представляє надвисокочастотні прилади для локаторів у МіГ-29 та Су-27. „УкрНДІАТ" демонструє традиційну експозицію з технології машинобудування та комп'ютерні новинки. На виставці українські підприємства показують в основному макети і планшети. Як відзначають експерти Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння, після того, як Европа відмовилася від проєкту Ан-70, Україна виглядає на виставці досить скромно.

На Львівщині готуються приватизувати ліси

ЛЬВІВ. – У західних областях України розпочинається підготування до приватизації лісів. Водночас деякі місцеві експерти сумніваються в тому, що держава віддасть у приватну власність більшу частину своїх лісових масивів. Здебільшого приватизуватимуть ліси колишніх радгоспів та колгоспів. Як повідомив 7 травня генеральний директор державного лісогосподарського об'єднання „Львівліс" Анатолій Дейнека, на території Львівщини є близько 120 тисяч гектарів таких лісів. На початку об'єднання з'ясовуватиме, в які руки краще передати ці ліси. Перевагу надаватимуть особам, які знаються на лісництві.

Валовий внутрішній продукт України зріс

КИЇВ. – За даними звіту Організації Об'єднаних Націй з 4 травня, темпи економічного зростання у країнах Східньої Европи минулого року перевищили прогнози, попри загальне ґльобальне уповільнення економіки. У доповіді Европейської Економічної Комісії ООН йдеться, що середні темпи зростання валового внутрішнього продукту в країнах реґіону минулого року становили 5 відсотків. Найбільше зростання ВВП – на 13 відсотків – задокументовано у Казахстані, за яким – Україна з 9 відсотками. Найповільніше зростала минулого року польська економіка – лише на 1 відсоток. Фахівці ООН пояснюють економічні успіхи Східньої Европи запровадженням ринкових реформ і залученням чужоземних інвестицій. Згідно з прогнозами комісії, цього року темпи зростання ВВП дещо уповільняться, але все одно перевищуватимуть показники країн Західньої Европи.

Законом заборонено насильство у сім'ї

КИЇВ. – 1 травня в Україні, вперше серед держав СНД, набув чинности закон „Про попередження насильства у сім'ї". Документ передбачає захисний припис, за яким тому, хто вчинив насильство у сім'ї , надалі забороняється здійснювати насильницькі дії стосовно жертви. Закон передбачає створити кризові та медико-соціяльні центри для жертв насильства у родині.

В. Литвин звільнений з посади

КИЇВ. – Прес-секретар Президента України Олена Громницька 7 травня підтвердила, що глава держави Леонід Кучма 29 квітня підписав указ про звільнення Володимира Литвина з посади глави адміністрації Президента – у зв'язку із обранням його народним депутатом України. Центральна виборча комісія 30 квітня зареєструвала В. Литвина народним депутатом України. Він був обраний до Верховної Ради за списком бльоку „За єдину Україну!".

Можливі нові санкції США проти України

ВАШІНҐТОН – Сполучені Штати Америки посилюють тиск на Україну з вимогами приборкати піратство авдіо- і відеопродукції та інших матеріялів, захищених авторськими правами. У щорічному звіті бюра Американського торговельного представника з 1 травня йдеться, що виробництво десятків мільйонів оптичних дисків в Україні завдає американським виробникам щорічної шкоди на 200 мільйонів долярів. У висновках звіту Київ названо найгіршим у світі порушником прав на інтелектуальну власність і попереджено про можливість запровадження нових санкцій у разі, якщо проблему піратства не буде подолано. У січні цього року Вашінґтон запровадив митні обмеження на імпорт українських товарів, зокрема сталі та текстильних виробів. За американськими оцінками, в Україні незаконно виробляють до 80 мільйонів компакт-дисків на рік. Серед країн, у яких запримічено значні порушення авторських прав, названі Росія, Єгипет, Ізраїль, Індія та Бразилія.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Православні і греко-католики святкують Великдень

КИЇВ. – 5 травня християни, які дотримуються Юліянського церковного календаря, зокрема православні та греко-католики, святкували Великдень.

В Україні, за даними міліції, понад 10 мільйонів людей взяли участь у Всеношній Великодній відправі, а потім удома збиралися за сімейним столом з обов'язковими пасками і крашанками. Великодні відправи відбулися у 13 тисячах українських церков. У цей день навіть за „розвиненого соціялізму" сіра буденність неначе відступала перед подихом вічного і життєдайного. Тепер, коли впали державні бар'єри між людиною і Церквою, відзначає Великдень практично вся Україна, не тільки вірні Православної і Греко-католицької Церков.

За даними опитування, проведеного 6 травня Центром імені Разумкова, близько 95 відсотків українських громадян святкували день Воскресіння Христового. При цьому 80 відсотків вважають цей день справді великим святом; на Західній Україні такої думки дотримується 97 відсотків опитаних, на Півдні – 62.5 відсотка.

У Великодньому зверненні глави Української Православної Церкви Київського патріярхату Філарета мовиться, що Україна відроджується як держава після Голготських страждань, що тривали століттями, і поступово вивільнюється, як він висловився, з полону державного атеїзму.

Тим часом глава Української Греко-католицької Церкви кардинал Любомир Гузар, звертаючись до вірних, сказав, що Україна й надалі стикається з тяжкими випробуваннями. За словами кардинала, тоталітарний режим змінив на протилежний спосіб мислення, згідно з яким рай на землі забезпечить повна свобода, коли кожен може жити, як хоче, не звертаючи уваги на інших. Як сказав Любомир Гузар, таке свавілля, як і крайноші тоталітарної диктатури, більшості людей може принести тільки нещастя.

Але, як би там не було, Великдень не може не єднати люд у стремлінні до вищого й вічного.

Радіо „Свобода"

М. Мельниченко чекає допомоги від В. Путіна

Колишній майор Державної охорони України Микола Мельниченко, котрий тепер перебуває у США, 3 травня звернувся до президента Росії Владіміра Путіна із проханням, аби Росія попросила Департамент юстиції США не вимагати від нього, щоб він віддав усі записи розмов, що відбувалися у кабінеті Президента України Леоніда Кучми. М. Мельниченко стверджує, що у цих записах звучить те, що є державними таємницями України і Росії. Зокрема, за його словами, він володіє записами розмов Президента Л. Кучми з Борисом Єльциним, Владіміром Путіним, Віктором Черномирдіним та іншими представниками Росії.

Звернення М. Мельниченка пов'язано з викликом його на засідання Великого журі (Grand Jury hearing), яке заплановане на 9 травня. Майора зобов'язано принести зі собою записи, які у нього залишилися, і все обладнання, яке він використовував для записів.

10 жовтня 2001 року М. Мельниченко через народного депутата Григорія Омельченка передав прохання до Президента України та посадових осіб подати до Департаменту юстиції США офіційну заяву про те, що на зроблених ним записах у кабінеті Л. Кучми міститься державна таємниця.

У такий спосіб колишній майор Державної охорони хотів уникнути передання Сполученим Штатам, як того вимагає Велике журі, зроблених ним записів і записувальних пристроїв. Однак жодної відповіді офіційна влада України не дала.

Пише 7 травня Віталій Портников, кореспондент Радіо „Свобода", з Москви:

„Майора Миколу Мельниченка в російських політичних колах завжди вважали авантюристом, який діє у інтересах певних розвідувальних служб, тільки не могли зрозуміти яких – західних чи певних політичних сил у самій Російській Федерації, адже ми знаємо, що російські спеціяльні служби, як і українські, поділяються на угрупування, і не завжди одна група знає, як діє інша. Тут є важлива ситуація, пов'язана з юридичним змістом заяви М. Мельниченка.

М. Мельниченко намагається захиститися від американського правосуддя і водночас вимагає від президента Російської Федерації, щоб той захистив його від вимог Департаменту юстиції США. Однак таких можливостей у Владіміра Путіна немає.

Більш того, якщо уявити, що певна компетентна інстанція в Росії звернулася б до певної американської компетентної інстанції, це автоматично означало б, що майор М. Мельниченко відмовляється надавати інформацію компетентним органам Сполучених Штатів. Мова йде про країни, до яких в Америці приглядаються дуже уважно, – Україну та Росію.

Американці досить серйозно стежать за ситуацією з продажем зброї Російської Федерації Іранові. Хоча росіяни спростовують цю інформацію, однак під час російсько-американських та російсько-ізраїльських переговорів такі теми завжди порушуються.

І раптом людина, яка має записи якихось розмов з російським президентом, відмовляється дати такі свідчення Америці. Таким чином, звернення Миколи Мельниченка до президента Росії виглядає тільки політичним трюком, і ніхто в Росії не буде ставитися до цієї заяви серйозно".

Журналіст - небезпечна професія

Торік у світі при виконанні своїх професійних обов'язків загинуло понад 30 журналістів. Такі дані оприлюднила міжнародна правозахисна організація „Репортери без кордонів" з нагоди Міжнародного дня свободи преси, який відзначається 3 травня. В оприлюдненому щорічному звіті організації повідомлено також, що понад сто працівників засобів масової інформації до кінця 2001 року перебувало в ув'язненні. Звинувачення були пов'язані з їхньою професійною діяльністю. В найтяжчих умовах перебувають мас-медіа в державах з недемократичними режимами – Китаї, Сирії, Бірмі, Савдійській Арабії, Білорусі.

У звіті „Репортерів без кордонів" за 2001 рік сказано, що третина населення світу позбавлена права вільного висловлення і необмеженого доступу до інформації, хоч ці права й записані у конституціях багатьох країн. На Кубі, у В'єтнамі, Китаї, Північній Кореї незалежну інформацію взагалі неможливо отримати. Небезпечними для журналістів є не лише країни, де тривають війни – Ізраїль чи Афганістан, але й держави Европейського Союзу. Наприклад, двоє репортерів загинули з рук терористів в Еспанії та Олстері, а 19 журналістів було травмовано в Ґенуї під час сутичок поліції з учасниками антиглобалістичного руху.

Україну „Репортери без кордонів" згадують в контексті розслідування справи Георгія Ґонґадзе і ще двох загиблих журналістів. За словами Ненсі Айзенсон, консультанта німецького представництва організації, „стан свободи преси в Україні ми назвали б дуже складним. Від часу незалежности тут було вбито понад 20 журналістів, і практично жоден випадок смерти не був розкритий". На її думку, українські журналісти не є вільними у висловленні своєї думки, і що дуже непокоїть правозахисників, зі – свободою преси в Україні стає дедалі гірше

УНІАН

Розбіжності між Америкою та Европою загострюються

ВАШІНҐТОН. – У Вашінґтоні 2 травня відбулися переговори між Президентом Джорджем Бушем та провідниками Европейського Союзу щодо торгівлі та зовнішньої політики.

Рішення США про запровадження тарифів на імпортовану сталь спричинило трансатлантичні торговельні суперечки. До того ж, є також розбіжності двох сторін щодо політики на Близькому Сході.

Керівник Европейської Комісії Романо Проді намагався вплинути на Президента Дж. Буша, аби той зайняв жорсткішу лінію у взаєминах з ізраїльським урядом.

Населення України зменшується

КИЇВ. – Як повідомляє цими днями Державний комітет статистики, упродовж січня-лютого 2002 року природний спад кількості населення збільшилось на 8.7 тис. осіб порівняно з аналогічним періодом минулого року. Хоча за перші два місяці року в Україні зареєстровано більше народжень, ніж у січні-лютому торік, проте зросла кількість померлих.

Природне скорочення населення у січні-лютому ц.р. спостерігалось в усіх реґіонах України. Найбільшого обсягу воно досягло у Донецькій області (10.8 тис. осіб), а найменшого – у м.Севастополі (0.4 тис. осіб) та Закарпатській області (0.5 тис. осіб). Основними причинами смертности населення, як і торік, залишаються хвороби системи кровообігу, новоутворення, нещасні випадки, вбивства, самогубства та інші зовнішні дії , хвороби органів дихання.

За січень-лютий ц.р. померло 664 дитини віком до 1 року. Найбільша смертність немовлят у січні-лютому спостерігалась у Рівенській та Сумській областях . У січні-лютому 2002 року зареєстровано зменшення кількости як шлюбів, так і розлучень. За прогнозами з березня ц.р. вчених Інституту економіки Національної академії наук України, до 2026 року населення України зменшиться у кращому випадку до сорока двох мільйонів. Такі дані поширено в „Монографії комплексних досліджень демографічної кризи у державі".

УНІАН

АМЕРИКА І СВІТ

А. Шарон перервав візиту до США після самогубного нападу

ВАШІНҐТОН. – Прем'єр-міністер Ізраїлю Аріель Шарон 7 травня раптово перервав свою візиту до США після повідомлення, що самогубець вчинив напад у ізраїльському місті Рішон-Леціон. Внаслідок загинуло 17 осіб і понад 50 зазнали поранень. Палестинська адміністрація назвала його терористичною акцією і пообіцяла вжити негайних заходів проти причетних до неї. Як повідомила радник Президента США з питань національної безпеки Кондоліза Райс, Дж. Буш та А. Шарон перебували в Овальному кабінеті, коли надійшла вістка про терористичний напад. Білий Дім повідомив, що напад не приведе до змін американської політики. Після зустрічі з А. Шароном Президент США повідомив, що знову надсилає на Близький Схід директора Центрального розвідувального управління Джорджа Тенета, який допомагатиме у відбудові об'єданих сил безпеки палестинців. Сил, які, як висловився Президент, будуть „прозорими та підпорядкованими". Дж. Буш та А. Шарон погодилися, що питання про долю Ясира Арафата буде обговорено пізніше. Що стосується майбутнього палестинської держави, то в цьому випадку домовлености досягнуто не було, оскільки А. Шарон заявив, що переговори про палестинську державу наразі є передчасними. Від'їжджаючи, А. Шарон заявив, що його країна не збирається поступатися тискові палестинських екстремістів. Відповідальність за напад взяло на себе радикальне ісламське угрупування „Гамас".

Росія буде змушена триматися судового рішення

ПРАГА, Чехія – Европейський Суд з прав людини 7 травня вперше виніс вирок у справі чорнобильця, громадянина Росії, який брав участь у ліквідації наслідків катастрофи на атомній станції. Суд зобов'язав Росію сплатити постраждалому три тисячі евро. Київський адвокат Віктор Ніказаков вважає, що Україна – на черзі. У 1986 році колишнього російського військовослужбовця Анатолія Бурдова мобілізували до Чорнобиля для ліквідації наслідків катастрофи. Роками А. Бурдов боровся з російським урядом, аби одержати обіцяні чорнобильські компенсації, хоча тричі російський суд виносив вироки на його користь. І ось після чергової невдалої спроби, у березні 2000 року росіянин подав позов до Европейського Суду з прав людини у Страсбурзі на дії своєї держави. Европейські судді 7 травня вирішили, що Чорнобильський Фонд Росії несправедливо затримував виплату допомоги, і що відсутність коштів не може бути причиною для затримки компенсації. Від 1991 до лютого минулого року А. Бурдов не одержав від Фонду ні копійки, і тепер Росія, як член Ради Европи, буде змушена виконати рішення найвищої европейської судової інстанції у галузі прав людини. На думку В. Ніказакова, Верховний суд України з жахом чекає часу, коли в Европейському суді дійде черга до розгляду українських скарг.

Затримано „поштового терориста"

РІНО, Невада. – Вечором 7 травня затримано 21-річного студента, якого підозрюють у виготовленні та розповсюдженні в кількох штатах саморобних бомб. За даними американської поліції, підозрюваний діяв не один, а тому не виключена поява нових вибухових пристроїв у поштових скриньках. Останніми днями у штатах Айова, Небраска, Іліной, Кольорадо та Тексас у поштових скриньках було знайдено саморобні бомби. Кілька з них вибухнуло, поранивши власників поштових скриньок. Вранці 7 травня представники ФБР розповсюдили фотографію й дані на підозрюваного. Ним виявився 21-річний студент Люк Джон Ґелдер. Того ж дня пізно увечорі дорожній поліції вдалося його заарештувати. Це сталося неподалік містечка Ріно в штаті Невада. У поліції є всі підстави вважати, що „поштові бомби" виготовляв і розвозив саме Люк Гелдер.

Жака Ширака знову обрано президентом Франції

ПАРИЖ. – Жака Ширака знову обрано президентом Франції. За попередніми офіційними даними, в ході другого туру голосування він отримав 82.06 відсотка голосів, залишивши далеко позаду правого популіста Жан-Марі Лє Пена. Ж. Ширак, який протягом наступних п'яти років обійматиме найвищу державну посаду у Франції, може похвалитися найкращими результами в повоєнній історії країни. Однак, як зазначають оглядачі, це ще зовсім не значить, що Ж. Ширак насправді користується такою великою популярністю серед французів. Чимало виборців голосували не стільки за нього, скільки проти правого радикала Жан-Марі Лє Пена. Під час другого туру виборів Ж. Ширака підтримали навіть комуністи, соціялісти та зелені. Коли нависла загроза з боку правих радикалів, французи продемонстрували також і небачену досі виборчу активність. За попередніми даними, минулої неділі, 5 травня, до дільниць прийшли майже 80 відсотків виборців.

Створено нові епархії в Україні

ВАТИКАН. – Прес-служба Ватикану 4 травня повідомила про створення двох нових римо-католицьких епархій в Україні, очолювати які призначено двох нових єпископів. Нові катедри - Харківсько-Запорізьку та Одесько-Симферопольську - створено на базі тих, які вже існують. Попри це, на думку оглядачів, такий крок може призвести до подальшого напруження у взаєминах з Російською Православною Церквою, яка критикує Ватикан за намагання поширити зону впливу на терени православ'я. Дві церкви також сперечаються щодо церковного майна.

Ясир Арафат – на свободі

РАМАЛАХ, Західній берег Йордану. – Провідник Палестинської автономії Ясир Арафат 2 травня, вперше за п'ять місяців, вийшов зі своєї резиденції – по тому, як ізраїльтяни зняли її облогу минулої ночі. Його вітав натовп мешканців міста Рамалах на Західньому березі Йордану. На прес-конференції, що відбулася після зняття блькоади резиденції, Арафат критикував дії ізраїльських військових і позицію засобів масової інформації щодо цих дій. За його словами, - „Це є злочин, і преса бере участь у ньому, якщо не повідомляє про це привселюдно". Речник ізраїльського уряду Аві Пазнер сказав в Єрусалимі: „Арафат може покласти край насильству й тероризмові. В його силах зупинити кровопролиття. Він повинен вирішити: чи він готовий дивитися в обличчя реальності". Пізніше Я. Арафат відвідав лікарню і культурний центр у тому місті, а також помолився біля могил загиблих під час облоги. Як передає кореспондент Бі-Бі-Сі, провідник палестинців отримав свободу пересування, однак його резиденції лежать у руїнах внаслідок дій Ізраїлю останніх місяців.

Чехія підтримує вступ країн Балтії до НАТО

ПРАГА, Чехія. – Президенти трьох прибалтійських країн на зустрічі з президентом Чехії Вацлавом Гавелом 2 травня обговорили пляни вступу до НАТО. Переговори відбулися в рамках підготування до зустрічі провідників північно-атлантичного альянсу в листопаді цього року у Празі. В. Гавел висловив побажання, що на тій зустрічі будуть запрошені до лав альянсу Естонія, Латвія та Литва. Він заявив, що вважає Росію важливим партнером НАТО і що запрошення балтійських країн до альянсу не спрямоване проти Москви. Чеська Республіка разом із Польщею та Угорщиною стали членами НАТО в березні 1999 року.

Е. Ліндберґ повторив переліт свого діда за половину часу

ПАРИЖ. – Ерік Ліндберґ успішно перетнув Атлантичний океан і приземлився 2 травня на паризькому літовищі Лє Бурже, повторивши переліт свого відомого діда – американського пілота Чарлса Ліндберґа. Політ Ліндберґа-старшого із Нью-Йорку до Парижу у 1927 році тривав 33 із половиною години. Онук – на одномоторному літаку – зміг покрити цю відстань за 17 годин. Чарлс Ліндберґ користувався компасом, а Ерік керував літаком за допомогою електронних приладів.

За матеріялами ЗМІ

Ю. Костенко: держава повинна змінити ставлення до воїнів УПА

КИЇВ.- „До сьогоднішнього дня українське суспільство поділено на воїнів ОУН-УПА і тих, хто воював у лавах Радянської армії. Тому сьогодні кожна українська сім'я по-своєму згадує цей великий день", - вважає лідер Українського Народного Руху Юрій Костенко, коментуючи неоднозначне тлумачення Дня Перемоги в українському суспільстві.

Ю. Костенко назвав „аморальною" ситуацію, коли „одні з ветеранів у шані, і, безперечно, вони цього заслужили, а інші, які проливали кров за незалежність України, не отримують пенсії, не мають засобів для існування".

На думку Ю. Костенка, „в українському суспільстві назріло й перезріло питання подолання розділу українського суспільства". Він висловив переконання, що „для примирення поколінь потрібна лише політична воля вищого державного керівництва, і більшість країн світу, які переживали такого роду проблему, подолали її завдяки державній політиці". Він нагадав „клясичний приклад Еспанії, де поховали в одній могилі тих, хто під час громадянської війни воював один проти одного. Те ж саме можна сказати про Німеччину. В Україні також давно назріла пора шляхом державного акту, спорудження монументу, церкви чи в інший спосіб вирішити ці моральні перешкоди на шляху до об'єднання українського суспільства".

УНІАН

УПЦ КП матиме в США свого єпископа

Парафія української православної церкви св. Миколая в Купер-Сиги, Фльорида, яка від травня 1998 року належить до УПЦ Київського патріярхату, готується до небуденної події: 19 травня, під час Служби Божої, відбудеться єпископська хіротонія отця-протопресвітера Степана Біляка. З цієї нагоди 16 травня до США прибуде Патріярх Київський Філарет. Він звершить хіротонію у супроводі Владики Димитрія (Рудюка) і Владики Олександра (Биковця). Таким чином, о. С. Біляк стане першим єпископом Української Православної Церкви Київського патріярхату в США.

Л. Гусак

Представник бльоку...

(Закінчення зі стор. 1)

свою діяльність десь за 9 місяців. За нинішню економічну політику відповідає бльок 'За єдину Україну' ".

З приводу українсько-американських економічних взаємин, то Ю. Єхануров ще раз підтвердив значне зменшення взаємного товарообігу:

„І йдеться не тільки про Сполучені Штати Америки, на жаль, і з Росією така сама ситуація. Тобто мова йде про експортно-імпортну політику. Звичайно, треба українцям дуже серйозно над цим задуматися. В мене складається враження, що негаразди, які є, це все-таки результат прийняття тактичних рішень всупереч стратегічним інтересам України".

Мирослава Ґонґадзе

* * *

На закінчення візити Юрій Єхануров поділився з журналістами баченням своєї місії як народного депутата, а також поглядами на майбутнє уряду й Верховної Ради. У новообраному парляменті депутат збирається обстоювати права малого й середнього бізнесу. „Я домовився з Ющенком, що буду відповідати за покращення клімату для підприємців... До кінця травня ми збираємося випрацювати пакет законопроєктів на підтримку підприємництва".

Уряд Ющенка, стверджує Ю. Єхануров, вивів з тіні один мільйон підприємців. Наступним кроком мусить стати отримання доступу малого й середнього бізнесу до фінансових ресурсів. Фракція „Нашої України" виступає за збереження спрощеної системи оподаткування для малих підприємців і створення єдиних правил для всіх суб'єктів господарювання. „Металурґи просунули для себе пільги через парламент і з грудня 2001 року платять тільки половину ПДВ. Сказати, що всі гроші від експорту металу надходять в бюджет, було б великим перебільшенням".

Депутат оптимістично дивиться на прийняття економічних законів новообраною Верховною Радою: „Ситуація в парляменті сприяє прийняттю економічних законів. „Наша Україна", „За єдину Україну", фракція Юлії Тимошенко, СДПУ(о) мають спільні позиції у питанні приватної власности. Ми проти тієї редакції податкового кодексу, який тепер знаходиться на розгляді у Верховній Раді... Закон мусить бути написаний фахівцями, а не працівниками податкової інспекції. Треба також приймати закон про Кабінет Міністрів - від нього залежить майбутнє адміністративної реформи".

Люба Шара

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

рею портретів" славних наших земляків, які зробили гідний внесок у скарбницю світової інтелектуальної думки. На Першій конференції в травні 2001 року присутні дізналися про основоположника теорії міцности матеріялів Степана Тимошенка (доповідь виголосив д-р Василь Харик), новатора модерної генетики Теодозія Добжанського (д-р Микола Доліба), провідного учасника розробки й виготовлення першої американської атомної бомби Юрія Кістяковського (д-р Святослав Трохименко).

З огляду на ширше зацікавлення циклом (Друга конференція відбулася при чисельній участі слухачів й тривалих дискусіях „за горнятком кави", після завершення офіційної частини) Українська Вільна Академії Наук передбачає провести наступну конференцію навесні 2003 року. Серед світил американської науки, чия генеалогія пов'язана з Україною, і про яких йтиметься на Третій конференції – Олександр Смакула. винахідник противідбивної оптики, Николай (Нік) Голоняк, лавреат академічних, індустріяльних і державних відзначень за внесок у розвиток напівпровідних мікросистем, Святослав Трохименко, основоположник нового напряму хемії „скорпіонатів" та ін.

Управа УВАН також радо розгляне всі конструктивні (включно з прелеґентами, котрі могли б виступити з доповідями) пропозиції щодо нових імен учених американської науки, пов'язаних з Україною, які поповнять нашу „інтелектуальну ґалерію".

Прес-Служба УВАН у США

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

Про українську поезію: Fin de Siecle

Те, що відбувалося в українській поезії на початку XX ст. та у 20–30-их роках, неначе через кальку відбилося наприкінці століття (80–90 рр.). І відразу скажемо: змінилися не тільки суспільно-історичні реалії, але й рівночасно ситуація в мистецтві. Сьогодні вибагливого читача уже не здивуєш ні різноманітністю шкіл та напрямів, ні пошуками нової поетичної мови, ні відкритістю національної культури до европейського чи світового контексту.

Про кризовість в літературі одностайно говорять як старші, так і молодші письменники. Зрозуміло, що саму кризу потрактовують і усвідомлюють по-різному. Для старших – це, в переважній більшості, абсолютне несприйняття нової естетики цього часу; для молодших – це прагнення усвідомити свою культуру як самодостатність і як вияв світоглядної ієрархії, яка проєктується на текст і визначальні орієнтири доби.

Часи fin de siecle (кінець віку) визначають не тільки основні проблеми національної поезії, можливість її функціонування в багатогранному культурологічному та естетичному колі, але висувають нові, до цих пір не відомі з'явища рецепцій та інтерпретацій напрямів, ймовірних тенденцій, індивідуальностей.

Звичайно, що поняття „сучасна українська поезія" може прочитуватися в кількох аспектах: по-перше за хронологією – шістдесятники, постшістдесятники, вісімдесятники, дев'ятдесятники; географією: столиця та інші культурні центри – Київ, Львів, Тернопіль, Івано-Франківськ, Харків; естетичними та світоглядними домінантами – традиційний, модерністичний, постмодерністичний дискурси. Власне літературно-критичні огляди, дискусії та суперечки, які сьогодні є обов'язковим атрибутом літературного побуту, обертаються в основному навколо „комплексів" сучасної поезії і виглядають у такий спосіб: як співвідноситься національний фолкльорний пласт із найновішими здобутками світових естетичних парадигм, де межа поміж орієнтаціями „ґрунтівців" та „західників"? Хоч найбільш імпонує у цій ситуації те, що в центрі уваги завжди перебуває художній текст.

Серед тих, хто у 80–90-их роках визначив основні пріоритети сучасної поезії, були апологети нового способу мислення, що виразно проступало в усвідомленні мети поезії (мета поезії – сама поезія), в експерементуванні та прищепленні на національний ґрунт західньоевропейських форм (в першу чергу – верлібр), в руйнації стереотипів, деканонізації набутків найближчих попередників. Одначе складність ситуації до 1991 року полягала, на думку Б. Рубчака, у тому, що „трагічно пошматована історія української літератури, коли різні-прерізні вимоги (іноді з допомогою нагана) кидали саму ідею літературної творчости в протилежні боки". Поезія та її творці протягом XX ст. в контексті суспільно-політичних перебігів в Україні завжди залежали від цих процесів. В період тоталітаризму виробилася певна система цінностей, які визначали та означували ідейну та естетичну вартість поетичного слова. Наприкінці 80-их років і з початком 90-их ситуація кардинально змінилася і, як зауважив І. Андрусяк, „ми (покоління 90-их) хочемо того чи ні, народилися і формувалися як останні гвинтики машинозавра. Одночасно ми в пориві ранньої екстази стали не тільки свідками падіння машинерії, але й наймолодшими її розхитувачами".

Уже вкотре літературна ґенерація виконує в цьому часі не лише функцію пошуку адекватної мови своєї доби, але в різні способи балансує поміж мистецтвом та політикою. І все ж можна з впевненістю твердити, що літературна ситуація в Україні 80–90-их років – це ситуація постколоніяльного синдрому; з одного боку – вивільнення від старих, зужитих цінностей тоталітаризму, зміна світогляду та естетики; з іншого – творення нових стереотипів та мітів української культури, відносно теперішніх умов суспільного та мистецького життя.

Покоління вісімдесятників (В. Герасим'юк, І. Римарук, І. Малкович, О. Забужко, Ю. Андрухович), так і їхні наступники – дев'ятдесятники (І. Андрусяк, Р. Скиба, С. Жадан, В. Гайда, Б. Щавурський) формувалися в умовах межових ситуацій, які для перших були виходом у позачасовість, герметизм, метафору як внутрішню опозицію, для других – опозицією ставало усе, що розділяло культурний простір на елітарний та широкого вжитку.

У поезії після 1991 року визначальними виявились, на нашу думку, два дискурси – модерністичний (неомодерністичний) та постмодерністичний, зокрема про це читаємо у „Малій українській енциклопедії актуальної літератури" (МУЕАЛ), де зазначено, що „дискурс пов'язаний із світоглядними пріоритетами, історією, поточною ситуацією в соціюмі". При тім доволі звужено визначаються основні елементи модерністичного дискурсу, який зводиться до мислення крізь естетичну настанову „примату форми над змістом". Натомість постмодерністичний дискурс, на думку упорядників енциклопедії, виявляє такі знакові елементи світогляду та естетики, які притаманні іронії, сміху, карнавалізації (Бу-Ба-Бу), деконструктивних елементів у поезії покоління 90-их років.

Отож неважливо, у якому дискурсі чи креативному полі перебуває поет як творець тексту, так чи інакше на межі 80–90-их років в

(Закінчення на стор. 12)

Василь Махно – поет, перекладач, есеїст. Викладав у Тернопільському та Ягеллонському (Польща) університетах. Видав кілька збірок поезій, авторську антологію української поезії 90-их років, „Дев'ятдесятники" (1999), літературознавче дослідження „Художній світ Богдана-Ігоря Антонича" (1999).

На свято матері

Як добре нам жити і знати,
І вірити, друзі, весь час,
Що кращого слова, як ***мати****,*
Немає у світі для нас.

О. Жолдак

У травні, коли природа празникує свій буйний розвій та онову після зимової дрімоти, у багатьох народів світу прийнято окремим днем вшановувати матерів. Цей гарний звичай вшановувати матерів має давню і цікаву історію.

Сліди історії вшанування матерів можна вже віднайти у давніх веснянних святкуваннях старовинних греків, котрі вшановували Рею – матір богів. У 1600- их роках в Англії складали шану матерям у четверту неділю Великого посту, котру називали „Неділею материнства". З поширенням християнства в Европі ці святкування змінилися на прославу „Матері Церкви" – духовної сили, що давала життя і хоронила від зла. З часом церковні святкування об'єдналися зі святкуваннями „Неділі материнства", і люди почали одночасно вшановувати своїх матерів, а також і Церкву.

В Америці „День матері"вперше запропонувала Джулія Ворд Гов (авторка слів Бойового гимну республіки), як день, присвячений мирові. Кожного року в Бостоні вона організовувала збори з нагоди „Дня матері". У 1907 році Ана Джарвіс з Філядельфії почала всенаціональну кампанію за встановлення „Дня матері". Вона домоглася в церкві своєї матері у Ґрефтоні, Вест Вірджінія, щоб їй дозволили відсвяткувати „День матері" другої неділі травня, в другу річницю смерти її мами. Це й був початок святкувань „Дня матері". Пізніше вона і її прихильники почали писати до людей в Уряді, кореспондентів-журналістів, видавців, підприємців, провідників і до самого Президента країни, пропонуючи у всій країні відзначати „День матері". Їхні зусилля увінчалися успіхом, бо вже у 1911 році „День матері" відзначали майже в кожному штаті. У 1914 році тодішній Президент Вудров Вілсон офіційно проголосив „День матері" всенародним святом, яке буде відзначуватися кожного року в другу неділю травня.

У цей травневий день окремого вшанування матері призадумаймося та відтворім образ тієї людини, що дала нам життя. Пригадаймо, що у найтяжчі хвилини життя мати це – наше безпечне пристановище, де довірливо несемо всі свої болі та турботи і отримуємо розраду – ті нові проміння світла і тепла, що падають у нашу душу, оновляючи її новими цілющими силами.

Епос українського народу свідчить про глибоке шанування матері впродовж усієї нашої національної історії. І треба пам'ятати, що саме їй – матері-життєдайниці та берегині завдячуємо, незважаючи на всі історичні лихоліття – міжусобиці, ворожі напади, займанщину, вивози, голодомор і інші жорстокості, те, що народ вижив. Підтвердженням цього – держава Україна.

На долю української матері випало чимало болючих терпінь, однак вона завжди знаходила силу і мужність їх зносити, бо вірила в опіку Божої Матері і жила переконанням, що здійсняться бажання багатьох поколінь – і постане Матір-Україна. Впродовж віків українська мати серед фізичних трудів і нещасть зуміла передати своїм дітям живу іскру любови до всього рідного. У нашому сьогоденні обов'язки української матері не зменшились, вони прибрали тільки інші форми, зокрема поза межами України. Дальше обов'язком матері залишається, попри всі щоденні турботи, боротьба за духове збереження своїх дітей, щоб були свідомими своїх спадщини і походження та виростали на корисних громадян країни свого перебування.

У цей святковий день віддаймо нашу щиру шану матерям і з вдячністю припадім до цілющого джерела материнської любови, запалімо в наших серцях найкращі почуття та сплетімо вінок вічної вдячности нашим найдорожчим матерям.

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.
Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор —Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата – Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „дякую", „прошу" та інші слова

Недавно звернувся до мене один з активістів УНСоюзу, котрий відвідав нашу редакцію як представник Головного Уряду, щоб я написала фейлетон на тему чемности, зокрема про потребу говорити часом „дякую" і „прошу", і взагалі про чемне ставлення до жінок і старших віком осіб, яких у нашій громаді, як знаємо, є тепер подостатком. Я якось призабула, що обіцяла йому це зробити, але обставини останніх днів пригадали мені це прохання. Остаточним поштовхом була поштова картка від когось невідомого, що не захотів подати ані прізвища, ані адреси, із відбиткою статті з польської газети на цю саму тему. Ідеться у ній про вибирання тем на розмови, коли перебуваємо в товаристві, але закінчується ствердженням, що „чемність зобов'язує усіх добре вихованих людей, а вже особливим чином ця чемність зобов'язує щодо осіб старших віком"!

Отримавши в короткому проміжкові часу такі два імпульси на цю саму тему та маючи власний досвід, я таки постановила саме цю леґендарну чемність порушити в одній О-ЦІ.

Справді, ввічливість стала тепер майже рідкістю, і невідомо, чому воно так і чому так важко знайти тепер людей у довколишньому світі, щоб були у ввічливі, усміхнені та не сварилися при найменшій причині. Колись, як ми тільки поселилися на землі Вашінґтона, завжди з приємністю відзначали увічливість американських знайомих і незнайомих, що усміхалися до вас, навіть не знаючи, хто ви, що поступалися вам з дороги при вході у крамницю чи іншу установу, а у вінді чоловіки у присутності жінки скидали капелюхи.

Все це тепер вже звучить, як гарна казка з дуже давнього минулого. Ніхто вам не поступається у вході до будинку, ніхто не пропускає наперед жінку, не дивлячись на її вік. А тим часом і відносно віку все змінилося, люди тут довше живуть і довше є активні в громадському чи професійному житті, але при тому таки хотіли б відчути, що молодші виказують їм принаймні трішки пошани, дивлячись на їхній вік.

Але цього, відай, майже немає, і тому так тяжко почути слівце „дякую", „прошу", тому кожний „пхається" першим у двері та кожний вимагає, але нічого не дає.

Роздумуючи над тим явищем, доходжу до питання: чи тут не шкодить надмірна техніка, коли постійно треба комунікуватися з машинами, а не з людьми? Чи потребує комп'ютер від вас чемности, „дякую" і „вибачайте"? Чи дуже треба уважати на довкілля, коли ви говорите кишеневим телефоном про свої справи в автобусі, поїзді чи просто ідучи вулицею?

Здається, однак, сама техніка XXI сторіччя не є причиною завмирання чемної поведінки, а мусить тут діяти також додатковий чинник, який просто вбиває усі прояви чемности, усі сердечні взаємини, а у висліді – „людина людині – вовк". Чому воно так? Важко поставити влучну діягнозу, але цей заник чемної поведінки дається щораз більше взнаки, і тому щораз частіше про це говорять та пишуть та ще й просять, щоб О-КА писала. Отже, пише про це – але чи хтось візьме собі до серця цю проблему?

А так хотілося б, щоб принаймі у День Матері вітав матерів теплий усміх, щоб частіше ви чули слівце „дякую" і „прошу" і щоб чемність не була тільки на „свято" але і на „будень", а вже зокрема щодо старших осіб.

О-КА

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Доля могили Леоніда Мосендза

Для людей, близьких до літератури, зрозуміло, що поняття життя і смерти письменника мають дещо інше значення, ніж у пересічної людини. Коли письменник помирає, окрім творів, залишається його могила і, зрозуміло, обов'язок доглянути її мають читачі, що користають з витвору його духа, або ж громада назагал. З цього приводу слід пригадати про могилу Леоніда Мосендза.

Леонід Мосендз – талановитий поет, прозаїк, есеїст, член т. зв. „Празької групи поетів-націоналістів" похований у Швайцарії. Народився 1897 року в Могилеві-Подільському (Вінницької обл.), в родині службовця. В 1915 році закінчив учительську семінарію у Вінниці. Вступив до української армії, з якою перейшов Збруч у 1920 році. Перебував у Ченстохові, в Польщі, в 1922 році переїхав до Чехословаччини, де у Подєбрадах закінчив матуральні курси і вступив на хемічно-технологічний факультет Української господарської академії, яку закінчив в 1928 році. Л. Мосендз є автором кількох наукових праць з ділянки хемії. Після закриття академії, він у 1937 році учителював у торговельній школі у Хусті. Після окупації Закарпаття мадярами Л. Мосендз переїхав до Братіслави, де працював над дослідами винарства. Потім він переїхав до Австрії, де розвинулася його недуга туберкульози. У 1946 році Л. Мосендз переїхав за допомогою друзів до Швайцарії, де лікувався у містечку Бльонав у добрій санаторії. Там він помер на серце після операції легенів у 1949 році.

Свою письменницьку працю Л. Мосендз почав в Польщі. Окрім поезій у збірках „Зодіяк", сатиричної поеми „Каніферштан" та збірки „Волинський рік", поеми „Вічний корабель" Л. Мосендз писав залюбки прозу – оповідання, новелі та повісті. Спільно з Юрієм Кленом написав сатиричну поему під псевдонімом Порфірій Горобок „Дияболічні Параболи". Письменник був відомим журналістом, друкувався в „Літературно-науковому віснику" і у „Віснику". Перекладав літературні твори: знав добре німецьку, французьку, англійську, чеську, словацьку, польську, російську мови. Твори свої писав лише українською мовою. Основна ідея його творчости – визвольна боротьба українського народу, якій присвятив також свої літературні есеї, зокрема „Хвильовий – леґенда і дійсність", під псевдонімом О. Ласковець.

Як у більшості країн Европи, треба оплачувати що певний період часу той клаптик землі, де знайшов останній спочинок письменник, інакше могила буде злiквідована, а хтось інший займе це місце. Вимагають цвинтарі теж відповідного пам'ятника. Отож, прийшов час скласти даток на утримання могили – на період 30 років потрібна сума 1,800 дол., а на пам'ятник – додатково. ЗУАДК і українська громада Швайцарії пожертвували уже певну суму, решта припадає на читачів Л. Мосендза чи на громаду загалом. Сягнімо ж до нашої (вже давно не повної) калитки і подбаймо про збереження могили письменника на чужині – в Швайцарії.

Просимо пересилати пожертви, позначені „Л. Мосендз", на адресу ЗУАДКу: United Ukrainian American Relief Committee, Inc.,1206 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111. Тел.: (215)728-1630.

Д-р Наталія Пазуняк,
Філядельфія

Правильне написання: *Глібовицька*

Пересилаю грошовий переказ з оплатою за „Альманах-2002" і пожертвою на пресовий фонд, щиро дякую за таку цікаву і вартісну книжку, висловлюю щире признання за вашу цінну і патріотичну працю.

Рівночасно хочу звернути увагу на неточність у статті „Поет української осені" (до 130-річчя від народження Богдана Лепкого), де написано: „Народився Богдан Лепкий 9 листопада 1872 року в сім'ї священика, згодом відомого громадського діяча, просвітянина і письменника Сильвестра Лепкого та його дружини, Домни Глібовецької, доньки відомого священика і шанованого просвітянина Михайла Глібовецького". Правильно повинно бути, що мама Богдана Лепкого є з дому Глібовицька, а не Глібовецька. Знаю про це від мого покійного чоловіка Омеляна, якого мама Богданна була теж з роду Глібовицьких і тим самим споріднена з Богданом Лепким, про що не раз він мені згадував.

У книжці М. Сивіцького „Богдан Лепкий – життя і творчість", виданій у Києві у 1993 році, є згадка: „Під кінець шостого року життя батько завіз Богдана до далеких Бережан, записав у народну школу і залишив у місцевого декана і діда по матері, отця Михайла Глібовицького".

Олександра Тарнавська,
Канада

Будуємо церкву Різдва Богородиці

У нашому місті Івано-Франківську за радянської влади була зруйнована єдина в місті церква і монастир оо. Редемптористів. Міська рада передала Івано-Франківській Епархії УГКЦ місце зруйнованого храму для будівництва Церкви Різдва Пресвятої Богородиці, яка матиме велике значення для відновлення духовности мешканців міста.

Звертаємось до наших земляків і всіх небайдужих з проханням допомогти в будівництві храму. Відповідає за збір коштів в США д-р Василь Лучків, тел.: (845) 634-9353. Просимо звертатися до п. Лучкова за подальшою інформацією про те, як можна скласти пожертву на нашу справу.

Христина Козак, Любомира Пітушевська-Любинецька, Марія Крілик та ін.
Івано-Франківськ

Спогади, поради, подяки...

Минулі вибори до Верховної Ради України усе ще знаходять відголос у редакційній пошті „Свободи". **Ольга Кобзяр** з Гантеру, Н. Й., переслала листа львів'янки Катерини Ясеницької, яка після прослухання теледебатів Ю. Тимошенко і В. Медведчука протестує проти намірів продавати людям землю, бо земля, на її думку, не може бути предметом торгівлі.

Леся Храплива з Канади у вірші „З Віктором Ющенком до перемоги" зокрема пише:

Зійдемо з ним аж на вершок Говерлі,
Закличемо разом, хай чує світ,
Що жити будемо, бо ми не вмерли,
Хоч розпинали нас три сотні літ.

Люба Стащишин з Елкріджу, Меріленд, яка 40 років була лікаркою в Україні, прочитала у „Свободі" (ч. 12) інтерв'ю з народним депутатом України Іваном Бокієм і вважає, що І. Бокій приховує правду про занепад українського села, яке зазнало масових вивезень людей у Сибір, фізичного знищення господарів, отруєння земель хемікаліями, наслідків вибуху в Чорнобилі. Не можна приховувати ці злочини, пише читачка.

Стефанія Чорна з Ню-Йорку переслала до редакції звернення колишніх політв'язнів і спецпоселенців України до президента Росії В. Путіна з вимогою виплати компенсації за каторжну працю і втрачені заощадження в російських банках.

Гриць Р. з Пенсильванії роповідає про те, як у 1934 році в Борисполі біля Києва столичний інструктор намовляв дітей вступати до піонерської організації, обіцяючи, що комуністи переможуть Америку.

Ольга Гаховська з Мишиґену надіслала свій фейлетон „Сталін і його тінь", у якому теж пригадує шкільні роки, коли її намовляли любити Сталіна, а мама розповідала їй правду про нього.

До минулого звертається у листі **Волтер Волянський** з Ню-Джерзі, який з приводу фейлетону О-КИ про цілування ручки пригадує, як його вуйко у досить безнадійній урядовій справі поцілував ручку 40-річній працівниці державного бюра, яка була цим так зворушена, що негайно полагодила його прохання.

Марія з Ню-Йорку відгукнулася на розповідь Світлани Глаз про заходи щодо присвоєння звання Праведника світу Митрополитові Андреєві Шептицькому („Свобода", ч. 16). Вона пише про розвиток єврейської культури в незалежній Україні, що є виявом тієї толерантности українського народу до євреїв, яка була органічно властива і Митрополитові Андреєві Шептицькому.

Д-р Василь Іваницький з Торонто переслав листа директора Смілянської школи ч. 11 на Черкащині Н. Бондаренко, у якому висловлено подяку за придбані для школи комп'ютери. Подяку громадському комітетові допомоги школам України за виконання проєкту „Комп'ютери для шкіл в Україні" надіслав також посол України в Канаді **Юрій Щербак.**

Віктор Гаврильченко з Артемівська на Донбасі шукає співаторів для створення книги „Українці в чині та піснях", у якій день за днем було б вшановано події та постаті з історії України. Адреса В. Гаврильченка: *вул. Артема, 127, м. Артемівськ 84500, Донецької области.*

Надійшов лист, під яким значиться прізвище **Василя Цюрпіти**, але підпису його немає, присвячений питанням висвітлення спортивного життя української громади.

Автор листа пише: „Важко додуматися до причини, чому „Свобода" перестала інформувати своїх читачів про українську фізичну культуру і спорт в діяспорі?" А тієї причини не треба й шукати: „Свобода" готова опублікувати такі листи в разі надходження, але листи на теми спортивного життя до редакції надходять не часто.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Рефлексії напередодні 35-ої Конвенції

Підприємства, інституції в часі свого існування переходять періоди росту і періоди спаду. Ці коливання спричинені економічною кризою в країні або некомпетентністю керівників даних підприємств. УНС, братська забезпеченева установа, за 108 років свого існування мала також періоди росту і занепаду, проте втрималася і залишила видимий слід на пройденому шляху української громади Америки і Канади. УНС став твердинею культурного і політичного життя українців в цих країнах.

УНС чисельно зріс з прибуттям українських еміґрантів після Другої світової війни. Наприкінці 70-их років число членів досягло близько 90 тисяч. Відтак почався спад, тому що тодішні управи занедбали організаційну ділянку, яка є основою успіхів, а головно на терені відділів.

Коли в 50-их роках еміґранти з третьої хвилі самі зверталися до відділових секретарів з проханням прийняти їх у члени УНСоюзу, то вже на початку 80-их років їх треба було здобувати. Це могли зробити тільки досвідчені організатори-секретарі, а їх не було. І тут приходить на думку американська приповідка – легко прийшло і легко пішло.

Головний уряд, замість подбати про організацію членів і про кращі продукти забезпечення, дав себе втягнути в громадсько-політично і церковні суперечки, а відтак став будувати „хмародер", який не приніс сподіваного доходу. Союзівка з кожнорічним дефіцитом теж забирає дорогий час і енерґію, а користи не дає.

Сподівання на „четверту хвилю" покищо не виправдало себе, бо вона не подібна до попередньої еміґрації. І тому делеґати 35-ої конвенції 24–28 травня в Чикаґо будуть мати нелегке завдання – як зберегти УНС від дальшого сповзання вниз. При добрій волі і співпраці теперішні проблеми можна буде розв'язати, якщо делеґати поставлять добро УНС вище особистих чи групових інтересів. І тут буде поле для осіб з ініціятивою, довір'ям, позитивно думаючих.

Євген Бачинський

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСоюзу БЕРЕЗЕНЬ 2002 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 2/2002	6,523	13,546	2,972	23,041
Неактивні члени 2/2002	7,447	16,841	0	24,288
Всі члени 2/2002	13,970	30,387	2,972	47,329
Активне членство				
Приріст у 3/2002				
Нові члени	15	36	0	51
Нові УЛ	0	2	0	2
Прийняті наново	6	14	7	27
Разом	**21**	**52**	**7**	**80**
Убуток				
Померли 3/2002	1	34	0	35
Вибрали гроші	8	18	0	26
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	19	18	0	37
Виплатили вповні вкладки забезпечення	4	21	0	25
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	16	19	0	35
Вигасло забезпечення (активні)	13	4	24	41
Кінчилось забезпечення	1	3	4	8
Разом	**62**	**117**	**28**	**207**
Всі активні члени 3/2002	6,482	13,481	2,951	22,914
Неактивне членство				
Приріст у 3/2002				
Виплачене забезпечення	4	21	0	25
Відійшли на частинно виплачене забезпечен.	0	0	0	0
Вигасло продовж. безплатне забезпечення	16	19	0	35
Разом	**20**	**40**	**0**	**60**
Убуток у 3/2002				
* Померли	0	46	0	46
* Вибрали готівку	5	8	0	13
Дозрілі вивін. гр. неповної виплати	1	4	0	5
Повернені в активні	6	14	0	20
Вигасло забезпечення (неактикві)	0	9	0	9
Разом	**12**	**81**	**0**	**93**
Всі неактивні члени 3/2002	7,455	16,800	0	24,255
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ 3/2002	**13,937**	**30,281**	**2,951**	**47,169**

(* Виплачені і частинно виплачені грамоти)

Пропозиції змін до Статуту УНС

Делеґати Рочестерської Округи, Відділи 66-ий, 217-ий, 285-ий, 316-ий, 343-ий, 367-ий пропонують:

1. Зменшити число членів Головного уряду.
2. Зменшити число головних радних до дев'яти.
3. Зменшити Контрольну комісію до трьох членів.
4. Зробити заходи, щоб зменшити дефіцитовий стан Союзівки.
5. Скоротити час проведення Конвенції.
6. Обмежити кількість виступів дискутантів і час їхнього говорення.

Х. Дзюба, П. Лещишин, Л. Ґалуґа, О. Скибіцький, О. Маркус

* * *

З наближенням 35-ої Конвенції УНС, згідно зі статутом УНС, 17 стаття, 240-ий Відділ УНС на своїх зборах вирішив запропонувати Екзекутивному комітетові на розгляд наступні пропозиції:

1. Зменшити число заступників предсідника із двох до одного; членів Контрольної комісії з п'ятьох до трьох; радних із 14 до 7 членів; почесних членів із 12 до 6.
2. Переглянути, чи пресове бюро в Києві не є заступимим.
3. Щоб Союзівка стала конкурентноспроможною і самооплачувалася, піднести оплату за побут для всіх без різниці – від рядового члена до предсідника.
4. У „Свободі" і „Українському Тигневику" кожного місяця подавати коротку інформацію про працю і наявні продукти забезпечення, що може дати кращі висліди, ніж окружні збори, і з меншими витратами.

За управу 240-го Відділу –

Євген Бачинський, Богдан Семків

Загальні збори Монреальської округи

МОНРЕАЛЬ. – Загальні збори Округи відбулися 6 квітня в приміщенні відділу Конґресу українців Канади. Збори вела голова Округи Текля Мороз, секретарювала член управи Округи, секретар Ярослава Бачинська. Радна УНСоюзу Т. Мороз представляла на зборах його Головний уряд. Відкриваючи збори, вона попросила о. митрата Ярослава Гаймановича промовити молитву.

Учасники зборів одержали копії звіту про організаційний і фінансовий стан УНСоюзу, його досягнення і втрати, про рух його членства у минулому році. Вони довідалися, що Округа призначену їй на той рік квоту 15 нових членів виконала на 40 відсотків, придбавши шістьох членів на загальну суму 84 тисячі долярів забезпечення, але, на жаль, втратила 21 члена і в кінці року мала 603 активних членів.

Після звітів управи і Контрольної комісії збори вибрали провід Округи в такому складі – управа: голова – Текля Мороз, заступник голови – Євген Дячишин, секретар – Ярослава Бачинська, касир – Сергій Джула, організаційний референт і делеґат до Відділу КУК – Олександра Дольницька, другий делеґат до Відділу КУК – Марта Білик, пресовий референт – Адольф Гладилович. Контрольна комісія – А. Гладилович, Олена Мандрик і Ольга Кучарська.

В дискусіях обговорено різні вияви праці в УНСоюзі і пов'язані з нею проблеми. Багато уваги присвячено участі делеґатів відділів Округи у Конвенції УНСоюзу в Чикаґо.

Адольф Гладилович

Нові члени УНС

Христина Віра Дейчаківська, донечка Миколи Дейчаківського і Оксани Пронич, новий член 283 Відділу в Огайо. Записали свою донечку до УНСоюзу тато і мама.

Брендин Евертс, син Оксани і Доґласа Лупі, новий член 13 Відділу Українського Народного Союзу. Записала свого сина до УНС мама.

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Травень 2002 р., ч. 21

Гей, хто в лузі?

Старокозацьке „Пу-Гу!" та „Гей, хто в лузі, озовися!" стає актуальним кличем сьогодення до колишніх читачів „Українських вістей", симпатиків демократичного сектора, що позбавлені відомостей про діяльність Фундації ім. І. Багряного.

Гостинна сторінка „Свободи" та періодичний Бюлетень Фундації часто недоступні для багатьох наших прихильників. Залишившись ізольованими, вони заслуговують на посилену увагу управи і членів Фундації, становлячи потенційний резерв підтримки нашої доброчинної інституції. Спонукою цих рядків стає недавно одержаний лист від активного в минулому діяча ОУРДП Михайла Марковича Семенця в США. Протягом довгих літ він наполегливо листується з американськими впливовими чинниками щодо проблем і ситуації в Україні, надсилає коментарі та інформації місцевій пресі. Зібрані ним архіви діяльности ОУРДП він вислав до архівного відділення Києво-Могилянської Академії разом із власною (500 дол.) підтримкою.

Листи від керівництва Академії говорять про зацікавленість надісланими матеріялами та бажання додаткових відомостей із життя української еміграції, зокрема архівами газети „Український Прометей", „Громади". Наявні у когось документи, фотознімки чи копії просимо надсилати на адресу Фундації. Все це має джерельну вартість для відповідних дослідників минулого. Одночасно прохаємо надсилати адреси відокремлених осіб для контактів та надсилання їм бюлетнів Фундації.

Ол. Скоп

Книжка „Вірю!" надійшла до шкіл України

Минулого року, до 95-річчя з дня народження І. Багряного, перевидано другим накладом у 12 тисяч примірників хрестоматію Ів. Багряного „Вірю!". Представник Фундації ім. Ів. Багряного в Харкові Вадим Усань поширив її в усіх областях України, у „Просвітах", школах, бібліотеках, наукових закладах, як рівнож і в українських поселеннях Росії. Дніпропетровське обласне об'єднання „Просвіти", яке очолює Володимир Зеремба, отримало 600 примірників, освітяни Житомирщини – 400, тернопільці – 240, Кримська республіканська універсальна наукова бібліотека ім. Івана Франка в Симферополі – 120 примірників для бібліотек Криму, Ужгород – 80. До Фундації надійшли листи-подяки, уривки з яких ми подаємо.

Івано-Франківськ: *„Дякуємо спонзорам видання ОДУМ, Фундації ім. Ів. Багряного, Товариству Одумівських приятелів та жертводавцям зі США та Канади за патріотичний внесок у справу відродження духовности та повернення літературної спадщини, замовчуваної тоталітарним режимом. Наше управління освіти і науки отримало 200 примірників хрестоматії Івана Багряного „Вірю!".*

Ялта: *„Від учнів, вчителів та батьків дякуємо за турботу про підростаючу юнь, за служіння Україні. Маємо гарні пляни перетворити школу на зразкову українську гімназію, яка б стала найкращим навчальним закладом міста та всього Криму. І в цьому сприаємося на вашу допомогу".*

Симферополь: *„Від імені Всеукраїнського інформаційно-культурного центру в м. Симферополі дякуємо за чудове перевидання хрестоматії І. Багряного „Вірю!", яке ми нещодавно отримали. Книги передані до бібліотек, до шкіл, де є українські кляси, до української телерадіоредакції „Крим", дитячої театральної студії „Світанок", редакції газети „Кримська світлиця", на катедру української мови та літератури. Це дасть можливість кримчанам глибше ознайомитися з творчістю та біографією Івана Багряного, відчути патріотичний дух його творів, доторкнутися до високохудожнього українського слова".*

Миколаїв: *„Учителі та учні Миколаївської середньої школи ч. 57 – української національної школи життєтворчости – щиро дякують вам за турботу про нас. Ми отримали посилку з книгами, в якій було 10 примірників хрестоматії „Вірю!" і 8 примірників книги І. Багряного „Золотий бумеранг". Дуже дякуємо вам за ці книги. Завдяки вам, наші страшокласники (їх у нас 110) матимуть змогу познайомитись з програмним твором – романом Тиголови".*

Харків: *„Головне управління освіти і науки Харківської обласної державної адміністрації, Харківський обласний науково-методичний центр професійно-технічної освіти висловлюють подяку Фундації імені Івана Багряного за подарунок – друге видання хрестоматії творів Івана Багряного. Книга надійшла до бібліотек навчальних закладів профтехосвіти у дні святкування 10-ої річниці Незалежности України.*

Дякуємо!

Фундація ім. І. Багряного річно виділяє тисячі долярів, пожертвувані членами та прихильниками Фундації, на видання книжок, допомогу науковим установам та „Просвітам" в різних областях України, що ширять українську свідомість, будують українську націю. У нинішньому році надано фінансову допомогу Інститутові дослідів діяспори, на видання книги Федора Пігіди „Велика вітчизняна війна" (якою вона була в дійсності), на допомогу колишнім політв'язням, на купівлю комп'ютера для українського товариства „Вербиченька" в Татарстані, газеті „Кримська світлиця", конкурс знавців української мови, розіслання книги „Ґільйотина для маршалів" Юрія Краснощока до військових бібліотек України, видання книг „За колючим дротом БАМлагу" Бориса Антоненка-Давидовича, Юрія Дивнича „Розстріляне відродження", виставлення твору Івана Багряного „Сад Гетсиманський" в інтернет проф. Максимом Тарнавським при Торонтському університеті в Канаді.

В останнім часі до каси Фундації надійшли пожертви від таких осіб: 2, 275 дол. – від колишнього Крайового комітету УДРП в Німеччині, які переслав Андрій Глинін, 2,000 дол. – Софія та Олександер Скопи в пам'ять Михайла Воскобійника та Михайла Смика, по 100 дол. – Клавдія і Василь Кревсун та Антоніна Шийка в пам'ять її дорогого мужа Василя, 35 дол. – Михайло Семенець, 25 дол. – Люба Мичковська замість квітів на могилу Василя Шийки та 15 дол. – Федора Єфименко.

Фундація щиро дякує всім жертводавцям й прохає далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, які є звільнені від податку.

У Фундації можна придбати книги, видані Фундацією в Україні чи діяспорі. Рівнож управа Фундації дякує членам, що прислали 25 долярів членських внесків й просить тих, що ще не заплатили, надіслати свою належність.

Спортивна оцінка України зрівнялася з політичною

Київська газета „Свобода" надрукувала 12 квітня статтю Віктора Каспрука з аналізою причин недостатньо успішного виступу національної команди України на XIX зимовій Олімпіяді, яка закінчується таким висновком:

„Звичайно, прикро, що сьогодні спортивна оцінка України в світі зрівнялася з політичною, але відрадність полягає у тому, що, можливо, ці обставини спонукуватимуть значну частину виборців замислитись над тим, що не можна повторно обирати тих, хто наочно довів, що не здатен ефективно керувати ані економікою, ані спортом, ані країною у цілому".

З листів М. Воскобійника до Семена Старова

Д-р М. Воскобійник – історик, український політичний діяч, журналіст, публіцист і педагог – все своє життя присвятив українській справі й робив усе, що в його силах, щоб світ знав про Україну, її історію, і про бажання якнайскорше вирватися з російсько-комуністичного ярма, стати незалежною українською демократичною державою. Він безперервно був у керівництві партії УРДП–УДРП, а в роках 1975–1995 був головою УДРП. Рівночасно він був одним з активних творців і організаторів Фундації ім. І. Багряного. Він написав звернення від ЦК УРДП в справі розбудови Фундації до членів УРДП, до безпартійних симпатиків УРДП, що давали допомогу впродовж півстоліття „Українським вістям", та до тих, що не збайдужіли до національних громадсько-політичних справ і не збираються байдужіти. Він писав: „УРДП була з вами, коли ви її потребували, будьте і ви з нею, коли вона потребує вас!".

М. Воскобійник, як і багато інших діячів УРДП, постійно піклувався про збільшення фондів Фундації, щоб було за що провадити політичну діяльність та втримувати газету „Українські вісті", якої редактором він був у 1955–59 роках.

Михайло Воскобійник довший час дружив з Семеном Старовим – автором книги „Страта голодом", яка появилася друком в американському видавництві в 1985 році під назвою „Execution by Hunger. The hidden Holocaust" та меншої книжки на ту ж тему „Who killed them and why?In remembrance of those starved to death during the Famine of 1932–1933 in Ukraine" під псевдом Мирон Долот, щоб не мала клопоту рідня автора в Україні. Деякі листи Михайла Воскобійника прислала нам дружина Семена Старова, Олександра, яка живе в Каліфорнії, де її чоловік був викладачем впродовж багатьох років. Помер він 9 серпня 1998 року на 82-му році життя.

В листі до С. Старова у 1986 році Михайло Воскобійник писав: „Як тільки вийшла в світ Твоя книга про голод, я відразу догадався, хто є Долот. Книжка знаменита, здобула величезну популярність. Я хотів весною замовити її для мого курсу „Історія СРСР", але вже була розпродана. Тепер замовлю моїм студентам на наступний весняний семестр. Добре було б, якби Ти вжив заходів, або Твоє видавництво, щоб вона вийшла „paper back" (в м'якій оправі). Це було б значно дешевше для студентів купувати. Звичайно, я її замовлю також для мого курсу „Історії України" цієї весни. Цей курс читається раз на два роки. Прошу Тебе писати статті для „Українських вістей". Це моя „дитина" і тому постійна турбота".

В 1989 році Семен Старів інформував М. Воскобійника, що він працює над меморіяльною книгою про військовополонених „великої вітчизняної війни". М. Воскобійник 16 січня 1989 року писав йому: „Я дуже радий, що Ти берешся за цю працю з ентузіязмом. Ніхто інший так фахово і документально не зробить, як Ти. Ґратулюю і бажаю Тобі й усім нам (українцям) успіху в цьому задумі. Це тепер надзвичайно важливо і там, в Україні, в добу „перебудови", і в добу доброго „потепління"! А як із виданням „Execution by Hunger" в Україні, чи бодай в українській мові? Щось Ти про це згадував".

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо слати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.
Arlington Heights, IL 60005 USA
Сторінку редагує Олексій Коновал

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

З новосіллям, „Українська світлице!”

В затишній „Українській світлиці” триває засідання громадського комітету при комісії УККА „Четверта хвиля”.

Фото: Петро Польний.

НЬЮ-ЙОРК. – В інформаційному обігу громади з'явився новий термін – Центр УККА для новоприбулих „Українська світлиця”. Мета новоствореного центру – допомагати прибульцям на новій дорозі та у включенні їх до суспільно-громадського життя української громади.

26 січня Екзекутива УККА схвалила плян роботи майбутнього центру, в якому будуть проводитись зустрічі новоприбулих з юристами, лікарями, консулами України, практичні семінари „Перші кроки в Америці”, дискусії, „круглі столи”.

Плянується організувати телефонну „гарячу лінію”, зустрічі з журналістами для всебічного вивчення і висвітлення у пресі проблем нової еміграції і співпраці з попередніми „хвилями”.

Громадський комітет новоприбулих, за ініціятивою яких був розроблений цей плян, приступив до його виконання. Для потреб центру коштами УККА ще в 2000-2001 роках було повністю реконструйоване і відремонтоване приміщення з двох кімнат на першому поверсі будинку, який займають УККА і Український музей. За ретельне підготування обладнання взялись комп'ютерні фахівці Михайло Прадивус і Володимир Дейнеко, допомагала їм Марія Польна. Результати перевірки показали, що з 40 наявних комп'ютерів придатна до використання ледве чверть. Переобладнували приміщення Слава Герльовська, Надя Хоменко, Лариса Гулович, Галя Ремезова, Неля Михайлів з допомогою Петра Польного і Тараса Білана. Працьовитими руками новоприбулих помито вікна, прибито карнизи, повішено фіранки, привезено меблі. Два столи подарувала парафія церкви св. Духа в Брукліні, за що їм сердечна подяка.

Головну кімнату прикрашено національним гербом, портретом Т. Шевченка з вишиваним рушником. Родина Нелі Михайлів привезла телевізор, відеомагнітофон, інші принесли з дому вази для квітів, килими, скатертини, серветки. Вже до дня народження Кобзаря у центрі вирувало життя.

Протягом березня і квітня відбулось три засідання громадського комітету, чотири заняття дитячої „Арт-студії” (керівник Вероніка Канінська), три репетиції молодіжного тріо і дитячого вокального ансамблю „Сонечко” (Галина Ремезова), 8 репетицій ансамблю „Українська родина” (Оксана Лиховид), чотири заняття курсів писанкарства (Марія Польна).

Завдяки турботам екзекутивного директора УККА Тамари Галло в Центрі був встановлений телефон і придбані необхідні інформаційні таблиці. Ще треба пошукати кілька столів для курсів англійської мови і початкових комп'ютерних знань.

Офіційне відкриття центру „Українська світлиця” заплановане на 11 годину ранку 11 травня. Після урочистого посвячення дія буде перенесена у конференцзалю, де відбудеться концерт ансамблю „Українська родина”.

На телефонні дзвінки центр відповідатиме в суботу, з 12-ої до 3-ої год, під час добровільних чергувань. Можна телефонувати на автовідповідач. Телефон: (212) 674-7414. Адреса центру: 203 Second Avenue.

Оксана Лиховид,
голова Громадського комітету при комісії УККА „Четверта хвиля”

У школі – свято

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Вчителі та учні „Нашої української рідної школи” (директор д-р Олександер Лужницький) неухильно дотримуються споконвічних народних традицій.

Нинішній рік розпочався спільною „Ялинкою”, яку влаштували школа, Пласт, СУМА та „Світличка” при Українському Золотому Хресті у великій залі УОКЦентру. У святі взяли участь учениця О. Біда, вчителька Г. Клюк, юначки 4-го куреня Пласту. Важливою подією для школи стала візита Митрополита Стефана Сороки та довголітнього інспектора школи мгр. Богдана Ясінського.

На святі річниці 22 січня 1918 року з доповіддю виступила учениця Наталка Гудь. Учасники театрального гуртка школи під режисурою Зенона Чайківського поставили п'єсу „Данило”, яку режисер спеціяльно написав до 800-річчя князя Данила Галицького.

Цікавою програмою відзначено роковини нашого Тараса Шевченка. З доповіддю виступила Леся Біда, вела програму Є. Вандирворд. Вірші читали Томчик Максимюк, Мелася Сьокало, Марко Бегей, Адріянна Вотерс, Марія Стадарська, Роман Пастернак, співали тріо – Лада Пастушак, Марія Нестор та Марія Стадарська. Хор учнів під керівництвом вчительки Марії Камінської виконав пісні на слова Т. Шевченка і Р. Завадовича.

Головними доповідачами на усіх шкільних святах за традицією є учні 12-ої кляси. Наближається матуральна пора, до якої готуються 10 випускників школи. Успіхів їм!

Г. Клюк

Реґіональна вчительська конференція

ЙОНКЕРС, Н. Й. – 23 березня в Школі українознавства при парафії св. Михаїла відбулася реґіональна вчительська конференція нижчих кляс.

На конференцію прибув 41 учасник з дев'яти Шкіл українознавства – СУМ і „Самопоміч” в Нью-Йорку, Йонкерс, Моріс кавнті, Пасейк, Джерзі-Сити, Гартфорд, Стемфорд і Філядельфія.

Вітальне слово від Шкільної ради промовила д-р Марія Кіцюк. Від імені Шкільної ради привітала учасників також член управи Шкільної ради та колишня довголітня директорка в місті Пасейк С. Квасовська.

Учасники конференції, розділені на чотири групи по клясах, обмінювались досвідом та ідеями педагогічної праці, а потім, зібравшись знову разом, обговорили основні пункти програми. Серед проблем, порушених на конференції, було вживання учнями на лекціях англійської мови через обмежену українську лексику. Іншою проблемою є різниця в клясі між учнями, які дуже мало розмовляють українською, та тими, що добре знають мову. Третьою є проблема заучування напам'ять, яке в американських школах не практикується.

Заступник директора Української рідної школи у Філядельфії Віра Бей розповіла про методику навчання і діяльність Програмової комісії. Учитель історії школи „Самопоміч” в Нью-Йорку Володимир Федорак присвятив свій виступ формуванню національної свідомости. Були подані пропозиції два рази в рік проводити реґіональні конференції, затвердити Оксану Кулинич як реґіонального координатора, провести групові зустрічі у клясах під час учительської конференції 21-23 червня в Клівленді.

Людмила Ланцута-Дейвис,
учителька Школи українознавства, Йонкерс, Нью-Йорк

Учасники реґіональної вчительської конференції.

Ми врятували життя Ярослава Стецька

У 1944 році я перебував в Німеччині на Судетах на примусовій праці. Ми працювали на тартаку з Іваном Кузичем-Березовським з села Березова на Гуцульщині. Уже в червні 1945 року тут перебувала американська армія, що нас визволила від німців. В тому часі прийшов до нас місцевий німець і повідомив Івана Кузича, що в поблизькому шпиталі перебуває якийсь український провідник. Наступного дня ми пішли до шпиталю, щоб того чоловіка відвідати. Іван Кузич був членом повітової управи Радикальної партії і секретарем сільської громади села Березове, тому він зразу впізнав, що то був Ярослав Стецько, колишній прем'єр Українського Державного Правління. Іван Кузич сказав, що невдовзі на Судети прийде Червона армія. Почувши те, Ярослав Стецько попросив нас повідомити його приятелів, щоб вони забрали його до Мюнхену.

Наступного дня я попросив американського старшину, щоб він мене забрав до Мюнхену, бо американські тягарівки їздили часто цією трасою. Він погодився це зробити. Тим часом ще раз пішли до Ярослава Стецька і сказали йому, що я їду до Мюнхену в його справі. Він нам сказав, де проживають його приятелі. Через два дні я поїхав до Мюнхену і виконав доручення Ярослава Стецька. Після того ми з Іваном Кузичем попросили нашого знайомого старшину американської армії (він був польського походження), щоб допоміг перевести Ярослава Стецька до Мюнхену. Пізніше, в Америці, ми зустрілися з Ярославом Стецьком на його доповіді. Ярослав Стецько публічно нам подякував за допомогу.

Д-р Микола Домашевський,
Чикаґо

Наша допомога скерована на села

У вересні минулого року я, як представник Комітету однодолярового фонду (клітини Світової Ради Суспільної служби СКУ), мала можливість обговорити питання конкретної допомоги Україні з Верховним Архиєпископом УГКЦ Кардиналом Гузарем. За його порадою я відтак звернулася до Митрополита Української Католицької Церкви в США Стефана Сороки – з метою залучення Митрополії в допомогову акцію. 10 січня цього року Митрополит прийняв представників Комітету однодолярового фонду Нью-Джерзі – Любомиру Крупу, Богданну Худьо та Анну Косоноцьку і близько ознайомився з концепцією та змістом дев'ятирічної діяльности цього комітету і планами на найближче майбутнє. Акція комітету однодолярового фонду відрізняється від інших допомогових організацій тим, що допомога надходить прямо до конкретних людей в Україні, які цього дуже потребують.

Наша допомога скерована переважно на села, де ще зберігся християнський світогляд, що може бути ґарантом виховання молодого покоління на християнських вартостях. Митрополит Стефан виявив щире зацікавлення до наших допомогових акцій і свою готовість допомогти в цій преважливій справі матеріяльного сприяння нашому народові у нелегкий для нього час.

Було вирішено: організувати при кожній нашій церкві клітину Світової Суспільної служби СКУ – комітет однодолярового фонду „Доляр для України"; започаткувати, на взірець американських церков, „банки" одежі, харчів тощо при наших церквах; переводити під церквами щомісячні збірки на фонд „Доляр для України", взагалі для допомоги потребуючим; співпрацювати з усіма допомоговими установами. Комітет однодолярового фонду в Нью-Джерзі неспроможний відповісти на всі прохання знедолених людей, а адреси від них сотнями надходять кожного місяця. В тій справі можна звертатися факсом на ч. (973) 829-1876; вибрати для своєї допомогової клітини один район чи хоча б одне село; спонукувати парафіяльні школи, школи українознавства та організації молоді до благодійної діяльности, що є важливим в аспекті християнського виховання.

Любомира Крупа,
представник Комітету однодолярового фонду

Губернатор штату Ілиной Джордж Раєн був спонсором 10 річної виставки в Чикаґо. Виставка включала понад 40 різних жіночих організацій з цілим рядом барвистих експонатів їхніх культур і інформації про доброчинну діяльність своїх організацій. Геді Ретнер уповноважена губернаторської Комісії стану жіноцтва в Ілиной передала нагороду губернатора представницям Союзу Українок Америки. Зліва: Єва Зеленко, Олександра Савин, Геді Ретнер і Олександра Коломиєць.

Вчені з України – про Україну

НЬЮ-ЙОРК. – 27 квітня у приміщенні НТШ-А виступили двоє вчених з України – доктор історичних наук, професор університету „Києво-Могилянська академія", старший науковець Інституту Східньо-Европейських досліджень НАН України Наталія Яковенко і доктор технічних наук, член-кореспондечт НАНУ, голова НТШ у Львові Олег Романів.

Д-р Н. Яковенко розповіла про стан історіографії в сучасній Україні, тобто про ту важливу гуманітарну науку, яка цікавить кожну дорослу, тим більше національно свідому людину. Про коло досліджуваних тем і непересічний рівень ерудиції дослідниці читачі могли скласти собі певне уявлення з відповідей проф. Н. Яковенко на запитання нашого кореспондента Юрія Шевчука („Свобода", 5 квітня). Все ж доповідь дала ще більше поживи для роздумів, ніж згадане інтерв'ю, оскільки йшлося про системний зв'язок між фактами і явищами української історіографії, яка в доленосному 1991 році „знайшлася в дуже сумному стані".

Панівна в совєтській імперії ідеологія, комуністична за формою і антинаціональна, антиукраїнська за змістом, у кінцевому висліді привела до концептуальних деформацій в історичній науці, до професійної слабкости наукових кадрів, яких наглядачі від науки добирали не за фаховою ознакою, а за вірнопідданістю. У відриві від цивілізованого світу совєтська історична наука, зокрема і особливо українська, безнадійно відставала і провінціялізувалася. Характеристичними були також умови, за яких університетські катедри історії не мали ніякої можливости займатися дослідницькою працею, всю її було цілком віддано на відкуп інститутів Академії Наук.

Постання незалежної України і деідологізація та демонополізація гуманітарних наук, виведення їх у світовий простір висунули на порядок денний концептуальну проблему: як писати історію? Чи писати її в парадигмі національній, чи з перспективи історичної антропології, соціяльної історії і т. д.? Проф. Н. Яковенко сказала, що вона особисто стоїть на тому, що професійна історіографія розщеплюється на два напрями: один – це так звана шкільна історія, яка правдиво, повчально, патріотично переповідає історію. Та оскільки один лише Бог знає, якою та історія була насправді, то паралельно і окремо мусить діяти наукова історіографія, і коли шкільна історія не може бути інакшою, ніж національна, то наукова історіографія не може бути національною, бо керується іншими засадами та практиками.

Проф. Н. Яковенко висловила певність, що в науковому середовищі України з цього приводу мусить розпочатися коннструктивна і результативна дискусія. Ми у „Свободі" також вітали б цю дискусію, хоч можна передбачити її особливу гостроту і контроверсійність. Принаймні можна очікувати, що не всі приймуть ці „два напрями", не всі погодяться, що історіографію доцільно ділити на національну і ненаціональну. Бо навіть коли мова їтиме про загальну антропологію чи соціяльну історію, то засвоєння Україною світових здобутків цих наук робить їх національними.

Д-р Олег Романів промовляв на ближчу, злободеннішу тему, жартома окресливши свій жанр як „вуличну публіцистику". Те, що попередні оголошення обіцяли його лекцію „Українська мова в Україні після виборів", було помилкою: він від самого початку мав намір зупинитися лише на процесі виборів до Верховної Ради і їхніх вислідах. Погляд і оцінки голови НТШ у Львові були також дуже цікавими, проте оскільки наша громада вже добре поінформована про минулі вибори, з доповіді д-ра О. Романева виокремимо лише декілька важливих і оригінальних моментів.

Один з них, певна річ, стосується Віктора Ющенка. Діяча, якого навіть прихильні до нього люди картали за політичну невизначеність і називали „ні риба, ні м'ясо", вибори перетворили в незламного борця і неперевершеного промовця, якщо йдеться про виступи перед робітничою чи селянською масою. В. Ющенко буквально завоював серця виборців як на заході, так і на сході України, тобто став дієвим чинником політичного і духовного об'єднання українського суспільства.

Д-р О. Романів також вважає, що голосування в мажоритарних округах – це був успішний маневр провладаних, пропрезидентських сил, які створили для себе цей безпрограшний резерв голосів і відвертим адміністративним тиском, а також підкупом і фальсифікацією досягнули свого – більшість мандатів у новому парляменті.

У зв'язку з численними і грубими порушеннями під час виборів, д-р О. Романів назвав присутність в Україні міжнародних спостерігачів позитивним і ефективним чинником, хоч їх , на жаль, не могло вистачити для кожної виборчої дільниці.

Величезну і незамінну ролю в ім'я чесности і прозорости виборів в Україні відіграла відома резолюція американського Конгресу. Не випадково „партія влади" і олігархічні клани, услід за послом Росії в Києві Віктором Черномирдіним, назвали цей документ „втручанням у внутрішні українські справи". Хоч насправді було постійне втручання саме з боку Москви, яка буквально підказувала, за кого українці мають голосувати. Тому д-р О. Романів вважає помилковим наставлення президента Світового конгресу українців Аскольда Лозинського, який у своїй заяві виступив проти цього дуже доцільного кроку Конгресу.

Загальний висновок д-ра О. Романева: вибори до ВР 31 березня засвідчили, що українське суспільство прокинулося до активного політичного життя і до відповідальности за завтрашній день країни.

П. Часто

Д-р Наталія Яковенко і д-р Олег Романів в НТШ-А в Нью-Йорку.
Фото: О. Кузьмович.

Про українську...

(Закінчення зі стор. 5)

українській поезії відбувається відчутний злам у світоглядній парадигмі поетів на проблему, що таке поезія і яка її функція. Інформаційна відкритість, зміна соціомних прагнень, відмова від естетичного та ідеологічного диктату надає шанс національній поезії підійти до усвідомлення, що „в принципі абсолютно байдуже, „про що" пише поет – важить тільки його здатність крізь це „щось" сягти неопредметненої, але безумовної для нього (і реципієнта) суті буття", – вважає В. Моренець. Друга половина XX ст. наче підготовлювала канонічні і не-канонічні вектори новітніх шкіл та напрямів. Модернізм шістдесятників І. Драча, М. Вінграновського, київського та львівського андеґраунду (М. Воробйов, В. Кордун, І. Калинець, Г. Чубай, Я. Павуляк) став каноном і опозицією для вісімдесятників, які культивували рафіновану естетичну концепцію світу і буття через міфологічні, фолкьлорні, культурологічні набутки. Форма нового поетичного мислення визрівала у метафоричних бльоках предметности та не-предметности; виповідальність, репортажність, культура міста бубабістської естетики рівнозначної і не менш значущої на межі 80-90-их років.

Переважна більшість тих, хто відслідковує літературний процес (І. Боднар-Терещенко, Р. Харчук, Є. Баран, І. Андрусяк та ін.), вважають, що постколоніяльна національна культура давно уже перебуває у координатах постмодерної ситуації. Ситуації, яка не є описаною, не є окресленою, а очевидність функціонування кількох дискурсів в епоху візуальної реальности не підлягає сумніву. І ось тут виникає не менш важлива проблема ієрархії дискурсу, себто кого і що відносити до неомодернізму чи постмодернізму, за якою шкалою цінностей?

Кожне явище, що зреалізовується під знаком „нового", в епоху постмодернізму одночасно стає опозицією для культурної ситуації нації, опозицією інтелектуальної свідомости та естетичного прагматизму.

Усі зрушення останнього десятиліття врешті-решт позначені поділом на внутрішньо антагоністичні мистецькі табори, речники кожного із них обстоюють виключне право на домінуюче становище в літературі. У середовищі вісімдесятників поділ на метафористів та сповідальників, у 90-ті роки на модерністів та постмодерністів, ґрунтівців та західників тощо.

Стильове розмаїття 20-30-их років, а відтак певна свобода андеґраунду 60-80-их, протистояння офіційної літератури з неофіційною, а також бажання молодих мистців урізноманітнити форми існування культурного простору переростає у цікаве явище – виникнення літературних груп Бу-Ба-Бу (Андрухович, Ірванець, Неборак), „Пропала грамота" (Розаяк, Либонш, Недоступ), „Нова деґенерація" (Андрусяк, Процюк, Ципердюк), „Західній вітер" (Махно, Безкоровайний, Щавурський), „Червона фіра" (Жадан, Мельників, Пилипчук), Лу Го Сад (Лучук, Гончар, Садловський) та ін.

Кожна із вищеназваних груп, виходячи із своєї концепції літературного функціонування, на початках представляла неофіційну (напівофіційну) молоду літературу. Гра, карнавал, „гепенінг" визначальні для Бу-Ба-Бу" та „Пропалої грамоти", епатаж, провокація – для „Нової дегенерації" та „Червоної фіри", концептуалізм – для Лу Го Саду, герметизм – для „Західнього вітру". Хоча амплітуда виражальних засобів нової поезії не обмежувалась задеклярованими засадами, бо сягала від відродження неоклясичної традиції до використання елементів футуристичної та авангардної естетики і замінялись синкретизмом стильових манер світоглядів, культурологічних досвідів.

Зокрема Р. Харчук твердить, що нове покоління (80 та 90-их рр.) – це покоління пост-епохи, мотивуючи тим, що власне з поезії починається цей рух. „По-перше, традиційно в українській літературі поезія домінує над прозою, тобто емоція превалює над тривалим інтелектуальним зусиллям. По-друге – поезія мобільніша від прози – вона швидше реагує на зміни". Одночасно попри усі дискусійні речі, які неодмінно притаманні будь-якому літературному процесові, польська україністка А. Корнієнко вважає, досліджуючи цей період, що залишиться, як завжди , талант письменника.

Мабуть, важливою для ситуації в умовах пост-епохи є рецепція української поезії на Заході не лише тому, що наближає її до світових стандартів, але існує можливість порівняти і позбутися комплексу вторинности щодо Заходу і вічного бажання бути в Европі. В українській поезії останнього десятиліття відбуваються складні процеси, викликані зміною поколінь, динамікою естетичних програм та їх модифікацій, тотожними процесами та проблемами у Середній Европі. Наявність цієї динаміки – одне із свідчень глибинного і по-справжньому не вивченого (бо розвивається) явища сучасної поезії.

Новий правопис: час звершень?

В останніх роках „третя хвиля" в США включилася у дискусію на тему нового правопису, значно об'ємішого від його попередників з XX століття. Ці дискусії почалися в Україні і були досить вагомими, бо обіймали не лише держоргани та мовознавців, але також освітян, технократів і українську діяспору. Третя хвиля, логічно вибудовуючи і свою причетність до розвитку мови, зазвичай виступала з різними пропозиціями, а то й вимогами, випрацювати новий правопис так, щоб більшість стандартів і положень правописного словника Г. Голоскевича (далі : Г. Г.) з 1929 року лишилися незаторкнутими. Незважаючи на дуже малий набір термінів (всього 40 тисяч), діяспора виказала нечувану солідарність зберегти словник Г. Г. майже так, „як є". Чи не основною перевагою Г. Г., у порівнянні до набагато об'ємішого офіційного „Орфографічного словника" (далі: Орфо) різних річників, була його "українськість"? Існувало вперте переконання, що Орфо підпадали тиску русифікації і тому були неприйнятними для еміграції. А тепер, крім русифікації, останні Орфо 1994–1999 років стали жертвою штучно утворених термінів, всяких варваризмів, якими хворіють і німецька, і російська, і багато інших мов. Всі оті „ринки спот", „ринки ф'ючерсів", „хеджінги", „форвардні рати", „офф-шори" тощо не зникнуть і до них треба буде допасувати і стиль думання, і діяння, і ділову мову.

Поза увагою діяспори залишилися похідні словники технічної літератури, словник української мови в 11 томах, що появився за влади В. В. Шербицького, і унікальна „Енциклопедія кібернетики" (ЕК), видана у 1973 році. Унікальність ЕК є в тому, що це перша праця такого профілю у світі. Отже, всі ці праці поширили спектр української мови й українського мислення. В порівнянні до них словник Г. Г. має вигляд тьмяної свічечки. Якщо б у 1950-их роках не прийшов третій індустріяльний зрив, що породив технотронічний переворот, а він створив „запоморочення від успіхів", словник Г. Г. міг би заробити собі частковий кредит. Кредитом Г. Г. є подавання слів у різних відмінках; Орфо не такий прискіпливий.

Згаданий переворот був настільки потужним, що навіть досконало розвинуті держави Европи побоювалися, чи їм вдасться зберегти національне мовлення. І саме тут аж напрошується згадка про закон великих чисел і принцип т. зв. „розтулених ножиць".

Закон великих чисел стосується властивостей і закономірностей об'єктивного світу, що виявляються у масовому процесі, при достатньо великій кількості елементів сукупности (наприклад, елементи економічного зростання). В простішій формі цей закон каже, що велика економічна система (наприклад, ФРН) керується такими великими сукупностями: а) попитом, б) пропозицією, в) продуктивністю чинників виробництва, г) інвестиційними проривами, ґ) стабільністю валюти, як теж і великою мовною сферою.

Якщо в 1930–1950-их роках різниці між розвинутими державами (РД) і слабо-розвинутими державами (СРД) компенсувалися певною стабільністю рат зростання, технотронічна революція у РД в 1960-1990-их роках була маловідчутною, а то й непоміченою у багатьох відсталих державах „четвертого-п'ятого" світів (багатьох держав Африки, частково Азії і Пвд. Америки). Тоді як РД переслідували „титанічний біг" вгору, СРД залишалися позаду, що й створило розвилку.

За відносно низької продуктивности праці й невисокої рати абсорбції, при водночас надвисокому прирості населення, в СРД витворилася концепція аліенації і польоту у сферу містики. Адже аборигенові Австралії чи ісламістові з „Аль-Кайди" софістиковано-мирні прийоми ні до чого. Такі групи людей не здатні витворити нові засоби виробництва, ані мовні засоби для ведення ділових взаємин. Не маючи розвиткового бігу, словник Г. Г. був засуджений обставинами залишатися у малорухливому ромбі, позначеному буквами АГГБ. Як казав римський драматург Плаутус: „Sapienti sat." (розумному досить).

Оцей динамічний ріст господарства спричинив „розтулені ножиці" і дав поштовх для зростання послужних факторів, а одним із них є лексикон. Гадають, що англійська мова вже має близько 1 мільйона термінів, а в німецькій мові налічують майже 350,000 термінів. Бо чим значніший економічний обшир держави, тим значніший є її лексичний набір. Тому самі об'єктивні закони (природи) заперечують лінгвістичну здатність словника Г. Г., бо задовольнити новочасні вимоги технотронічно-налаштованої держави, а нею, без сумніву, є Україна, Г. Г. не під силу.

Крім поданих вгорі об'єктивних недоліків, в Г. Г. є чимало і суб'єктивних помилок, перекручень, непослідовностей, що прийшли унаслідок певної халатности інституцій, у яких складався словник. Якщо б словник був лише проєктом, призначеним для дискусії – це ще можна розуміти, але коли його затвердив сам нарком освіти, про яку освіченість можна взагалі говорити?

А згодом емігранти-мовознавці, в кінці 1940-их років, маючи під рукою словник 1929 року, мали б ґрунтовно проаналізувати його і поробити зміни, щоб словник набув якоїсь послідовности. Вони б помітили, що Г. Г. відходить від попередніх ліній Б. Грінченка, І. Зілинського тощо. Треба було усунути значну кількість чужоземного набору, що має мале відношення для безпосередніх потреб (прізвища поетів, державних чи політичних діячів, різні маловживані чужинецькі терміни тощо). Г. Г. переборщує у випадку т. зв. „ляльолюкання", яке було більш примітне в Галичині, але було „лалолуканням" у Східній Україні.

Д-р Омелян Бей,
Філядельфія

Рік України в Росії не позначився на розбудові життя української діяспори

Внаслідок підступного знищення Російським самодержавством Української державности в другій половині XVIII століття українці стали частиною Російської імперії. Відразу ж почалася заборона всього українського культурного і духовного життя, в тому числі і науково-освітнього, яка фактично існувала до 1991 року. Особливого гоніння зазнали українські організації, які виступали під національними гаслами. Влада забороняла їм видавати свої друковані органи, влаштовувала провокації у самих українських організаціях, наповнювала їх провокаторами, які доносили офіційній російській владі про небезпечність найбезневинніших українських видань.

Аналіза численних фактів дає право схилятися до думки, що така практика після відновлення Української державности існує і в сьогоднішній Росії. Цим пояснюється фактичний розвал в Росії ОУН-Руху, оскільки його керманичі, можливо, не з власної волі, загубили добру традицію цілого покоління українського національного руху в Російській Федерації, і, не перереєструвавши організацію, втратили її як юридичну особу.

Така ж ситуація склалася й довкола Об'єднання українців Москви, якого вже немає як фактичної і юридичної особи, оскільки ця організація фактично загублена людьми, котрі не спромоглися налагодити українське життя в Москві. У такому жалюгідному становищі перебуває й Товариство „Славутич", яке через амбіції московської влади та некомпетентність сьогоднішнього керівництва фактично занепало. На сьогодні українці не мають в Росії жодного фінансованого державою українського слова, окрім „Українського вибору", який до 1999 року нерегулярно видавав за власні кошти голова Об'єднання українців Росії О. Руденко-Десняк, але був змушений припинити видання. Щоправда, з 1997 року по 2001 рік при підтримці ряду українських організацій в Москві вийшло два томи „Наукового вісника Українського історичного клюбу".

Московська влада фактично розвалює українське національне та культурне життя, хоча демагогічно проголошує, що українці, мовляв, братній народ. Варто було б ці слова підкріпити скасуванням реєстрації для українців в Москві, що є незаконною, згідно з підписаним Договором між Україною і Росією 1997 року, а також реальним фінансуванням українських організацій, українських друкованих органів, радіо і телебачення. „Рік України в Російській Федерації" повинен би допомогти українським організаціям науково-освітнього пляну. Однак марні наші очікування. Нічого не зроблено на користь українського життя і в реґіонах Російської Федерації, де згідно з російським законом про національно-культурну автономію створені такі українські автономії, які мали б фінансуватися російським урядом. Сьогодні на території Російської Федерації виділяють такі найбільш населені українцями реґіони: Слобожанщина, Малиновий Клин (Кубань), Зелений Клин (Далекий Схід), Республіка Комі.

В 1917 році на Слобожанщині, яка була тісно зв'язана з Харківщиною, почались широкі процеси українського державотворення і шкільництва. Однак в середині XX років українізацію на Слобожанщині було припинено методами терору. Українські автохтони, які перетворили цей пустельний край на квітучий сад, насильно переводилися в чужу культуру, зовсім відмінну за своїм соціяльним станом, ментальністю і веденням господарства. Така ситуація не змінилася досьогодні, хоча в Росії є закон по національно-культурну автономію і жевріють паростки українського громадського і культурного життя.

Приблизна така ж ситуація і на Кубані. Із одного мільйону населення, яке у 1925 році розмовляло українською мовою, сьогодні вживає цю мову близько 200 тисяч осіб. На Кубані школи, преса, література, вищі навчальні заклади відсутні. Невеликі центри культури обмежені в усьому і не можуть впливати на загальнонаціональну картину російськомовного суспільства.

На Уралі, від Єкатеринбургу до Челябінську, громадське українське життя є здебільшого у великих містах, однак воно не досить організоване. Українці компактно проживають у Зеленому клині – це Приморський і Хабаровський край, Сахалінська та Амурська області. Революційний поштовх у 1917 році підняв на вищий щабель і національну свідомість тамтешніх українців: виходили 4 українські газети, функціонували українські місцеві органи влади. В 1922 році більшовики арештували українське керівництво краю, а у 1924 році провели судовий процес над українцями, які нібито прагнули створити свою державність на Далекому сході. За умов репресій мільйонне українське населення, інтеліґенція Далекого сходу фактично зникли. Сьогодні українці на цих землях – незначна меншина, всього 200 тисяч осіб.

Сьогодні в Росії проживає близько 5 млн. українців. Вони становлять третю етнічну групу після росіян і татар. Практично в усіх реґіонах створені українські культурно-національні організації, які входять до Об'єднання українців в Росії. Вони діють в Москві, Карелії, Ханти-Мансійському автономному окрузі, Тюменській області, на Камчатці, в Пензі, Санкт-Петербурзі, Мурманську, Республіці Комі, Новосибірську. Проте фактично „Рік України в Російській Федерації" ніяк не позначився на розбудові українського національно- культурного та освітнього життя. На думку російської влади „українці розвалили росіянам державу", тому над українським національно-культурним життям українців в Росії проводився акт „помсти", яскравим прикладом якого можуть служити акції міського голови Москви Ю. Лужкова проти українців. Усе українське в Москві було фактично знищено. До „Року України" пасує народна мудрість: вовк поїв овець, надів овечу шкуру і прийшов до нової кошари…

Віктор Ідзьо,
професор, ректор Українського університету Москви, голова Українського історичного клюбу Москви

СПОРТ

Важка атлетика

Врожайним на медалі видався для українців чемпіонат Европи з важкої атлетики, який 29 квітня закінчився в турецькій Анталії. На рахунку українців 13 нагород, 5 з яких золоті. Особливо вдало виступили жінки, які здобули 5 медалей найвищого ґатунку. Жіноча збірна України посіла друге загальнокомандне місце, поступившись лише туркиням. Чемпіонками Европи за сумою двоборства стали Олена Зінов'єва (48 кг) та Наталка Скакун (63 кг), яка встановила світовий рекорд в поштовху – 135 кг. Окрім того, на рахунку О. Зінов'євої два перших місця в поштовху та ривку, а Н. Скакун додала до перемоги за сумою золото в поштовху та срібло у ривку.

У чоловіків досягнення скромніші – сім медалей, три з яких за сумою двоборства. Бронзовими переможцями стали Олександер Лихвальд (63 кг), на рахунку якого бронза за сумою та такий ж результат в ривку. Третє місце за сумою в останній день змагань виборов Олексій Колокольцев (105 кг), також він показав переможний результат і в поштовху. Три нагороди здобув Денис Готфрід (до 105 кг). У командному заліку чоловіча збірна України показала десятий результат, а першими стали болгари.

Гімнастика

29 квітня закінчився чемпіонат Европи у грецьких Патрах. Чоловіча збірної України не здобула жодної нагороди. У командних змаганнях збірна України була шостою.

Футбол

Молодіжна збірна України 2 травня завершила виступ на чемпіонаті Европи в Данії. В останній грі групового турніру команда Павла Яковенка поступилася португальцям з рахунком 2:1 і посіла останнє місце в своїй групі. До чвертьфіналу вийшли в цій групі Швайцарія і Франція. В інших у чертьфіналах грають: Англія – Юґославія, Еспанія – Данія, Швайцарія – Грузія, Німеччина – Франція.

У спортовому товаристві „Тризуб”

Загальні збори товариства

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 17 березня на „Тризубівці” в Горшам, Па., відбулися 52-гі звичайні загальні збори УСО „Тризуб”. Збори відкрив голова УСО Євген Луців. Присутні хвилиною тиші вшанували членів Осередку, які в минулій каденції відійшли у вічність. Відтак голова Є. Луців разом з Ярославом Козаком передали спеціяльну грамоту подяки інж. Ігореві Чижовичеві за його довголітню, повної посвяти і жертвености, працю на користь УСО „Тризуб”.

Після вручення нагороди (зліва): Євген Луців, Ігор Чижович і Ярослав Козак.

Звітували референти управи – Адріян Гаврилів, Іван Німчук, Тарас Козак, Ігор Конрад, Ярослав Козак і Евген Луців. Микола Бойчук у відсутності голови Степана Гавриша звітував за товариський суд, а Олег Цюк – за Контрольну комісію.

На внесок Номінаційної комісії Орест Лесюк запропонував список кандидатів до нової управи, який збори одноголосно схвалили: Євген Луців – голова, Орест Лесюк, Ярослав Козак, Тарас Козак, Орест Ткач, Богдан Чайківський, Ігор Конрад і Данило Ниш – заступники голови, Адріян Гаврилів – скарбник, Володимир Сімків – секретар, Лариса Дідаш – секретар членства, Методій Борецький – референт преси і Ігор Чижович – член. УСО „Тризуб” має тепер 466 членів. Загальні приходи в 2001 році становили 75 тис. долярів, а у спортовій ланці – 45 тис. долярів.

Зліва (стоять): Калина Козак, Марія Гарматій, Марія Долинська, Марія Плахта, Марія Олійник, Катерина та Іван Музики, попереду – Оля Бохна.

Спортова оселя розбудовується

Після відкриття поширеної і оновленої залі головного будинку, УСО „Тризуб” оновив приміщення кухні також в комплексі головного будинку „Тризубівки”.

Розбудова кухні коштувала 21 тисячу долярів, а до виконання робіт багато праці, без жодного цента винагороди, доклали Тед Копл (американець, сусід, головний майстер), Ярослав Козак, Володимир Сімків, Стефан Абрам, Микола Бучковський, Микола Пришляк, Зенон Яримович і Григорій Долинський. Усі роботи координував Ярослав Козак.

До кухні було закуплено нове обладнання на суму 10 тисяч долярів. Основну частину цих коштів покрила щедра дотація Олі Бохни, відданої працівнички „Тризуб”. Вона подарувала для цього 8 тисяч долярів.

Успіхові всіх імпрез, які відбуваються на „Тризубівці”, треба завдячувати відданим працівникам цієї кухні, в числі яких Григорій і Марія Долинські, Марія Гарматій, Оля Бохна, Барбара Зінь, Марія Плахта, Теодор і Марія Олійники, Іван і Катерина Музики, Розалія Пришляк, Микола і Ірена Бучковські і Н. Литвин. Усім їм – щира подяка не тільки від УСО „Тризуб”, але від усієї української громади Філядельфії та околиць.

Методій Борецький

Шахи

На престижному шаховому турнірі в Празі „Eurotel World Chess Trophy” 1 травня закінчилися всі чвертьфінали. До півфіналу турніру увійшов львів'янин Василь Іванчук, який на тай-брейку обіграв чемпіона світу росіянина Гарі Каспарова. Все вирішилося в останній партії, в якій білими грав Каспаров. В. Іванчук гратиме з Вішванатаном Анандом. В іншому півфіналі зустрінуться росіянин Анатолій Карпов та еспанець Олексій Широв.

27 квітня в Ґотенбурзі, Швеція, відбулись ігри першого кола в групі Б чемпіонату світу з гокею. У своїй першій грі світу збірна України зазнала поразки від фінської команди з рахунком 3-0. На фото: фінський воротар Джусі Макканен разом з гравцем збірної Фінляндії Ніко Капаненом захищають свої ворота від гравця української збірної Василя Бобровнікова. Фото УНІАН.

28 квітня у Львові закінчився перший етап Чемпіонату України зі спідвею. Майстер спорту міжнародної кляси Ігор Марко став переможцем в особистому заліку, друге місце посів Олександр Лятосінський, на третьому – ветеран української збірної Володимир Трофимов з Рівного. В змаганнях брали участь 20 провідних українських мотоциклістів. На фото: Ігор Марко з Червонограду випереджає львів'янина Олександра Лятосінського. Фото УНІАН.

П О Д Я К А

З волі Всевишнього 23 травня 2001 р. відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ВОЛОДИМИР ЯРОСЛАВ СОХАН

Похоронений на цвинтарі св. Хреста в Норт Арлінгтоні, Н.Дж.

Ми складаємо сердечну подяку всім добрим людям за увагу до нас; за поміч та людяність під час короткої, важкої недуги та після смерти Покійного.

Щиро дякуємо:

о. Богданові Лукієві, парохові церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, за уділення св. Тайни Єлеосвячення, за відвідини хворого в шпиталі, та за відправлення Парастасу і Панахиди;

о. Василеві Харукові, парохові церкви свв. Петра і Павла в Джерзі Сиді за відслуження Парастасу, Панахиди, заупокійної св. Літургії із прощальним словом і закінчення похоронного чину на цвинтарі;

Мгр. Василеві Гречинському за чудовий спів під час похоронних відправ;

о. Миронові Стасіву, директорові УНС на Канаду за відслуження святої Літургії в Торонто.

Ми глибоко вдячні Їх Високопреосвященству Владиці Василеві Лостенові за молитви, ласкаві слова про Покійного та за розраду в нашому горі, які Високопреосвященніший висловив листовно до нас.

Із великим зворушенням і вдячністю прийняли ми численні промови-прощання Покійного, які виголосили:

Після Панахиди:

Уляна Дячук, предсідник Українського Народного Союзу – від Головного Уряду УНС та всіх союзовців.

Евген Стахів – від Української Американської Координаційної Ради.

Богдан Михайлів, голова Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч" від Головної Управи та членства.

Микола Галів – від Осередку праці на Нью-Йорк – Нью-Джерзі Енциклопедії Української Діяспори.

Стефанія Ганущак – від земляків з Ходорова.

На Тризні:

Ігор Ґавдяк, голова Української Американської Координаційної Ради.

Стефко Куропась, перший заступник предсідника УНС.

Володимир Білик – від української громади в Джерзі Сиді.

Дамян Ліщинський – від друзів з Української Академічної Гімназії у Львові, поділився з присутніми спогадами з юних літ.

Слава Рубель – передала співчуття від Ярослава Гавриха, шкільного товариша Покійного.

Брати Олег і Ігор згадали Володимира, з яким у батьківському домі провели щасливі дитячі роки, еміграційну мандрівку, аж до поселення на новій землі. Ігор проводив тризною.

Особливо дякуємо голові УАКРади Ігореві Ґавдякові і його дружині Наталці та першому заступникові предсідника УНС Стефкові Куропасеві, що не жаліли ані труду, ані часу, а приїхали здалека, щоб попрощати свого співробітника на народній ниві.

Від щирого серця дякуємо:

Управі Української Спортової Централі Америки й Канади за гарну згадку про Володимира Сохана – спортовця.

Ред. Ользі Кузьмович за колюмну О-КИ, присвячену Покійному.

Ярославові Жмуркевичеві за спомин у „Свободі" в 40-ий день смерти, та за те, що повідомив друзів у Києві, що Влодко помер.

Письменникові та ред. Петрові Гуріненкові в Києві за вістку про Покійного в „Літературній Україні".

Мірі Коцовській Білан за повідомлення земляків у Ходорові.

Осипові Кладкові за незвичне вшанування пам'яті Покійного.

Д-рові Любомирові Явному за лікарську опіку, яку він перебрав в останніх днях життя Покійного.

Крайовій Управі УАКРади та членам Клюбу Сеньйорів „Бесіда" в Нью-Йорку за те, що згадали Покійного на своїх сходинах та висловили своє щиросердечне співчуття підписами усіх присутніх.

Наша щира подяка за участь у похоронних відправах і тризні, за листи та інші вирази співчуття.

НА ЦИКЛ МОЛИТОВ І БОГОСЛУЖБ зложили:

Ґеня і Андрій Кейбіди, Марійка і Петро Лещишини, Mr. & Mrs. Frank Greene, Mrs. Mary Stanislaw, Branch 241 of UNA.

НА СЛУЖБИ БОЖІ зложили:

Тереня Бень, Анастасія Біла, Павлина Балютянська, Стефанія і Стефан Білики, Павлина Благітка з родиною, Ярослава Віліямс, Люба З. і Микола Ґаліви, Стефанія і Микола Ганущаки, Софія і Тит Геврики, Дорота і Володимир Гончарики, Марія і Василь Завійські, Наталія і Евген Змиї, Христина Кахнич, Олександер Кедринський, Марія і Евген Осціславські, Петро Палка, родина Подберезняків, Віра і Лонгин Старухи, Ліля і Ігор Сохани, Люба і д-р Олег Сохани, Роман Теличка, Богдан Титла, Богданна Титла, Наталія Титла, Марія і Ярослав Томоруги, Антонія і Дмитро Тхорі, Меланія і Іван Тхорі, управа „Союзівки", Ірена Худьо і син Марко, Стефан Чуйко з родиною, Марія Шепарович, Mr. & Mrs. R. Porada, земляки в Ходорові.

КВІТИ ТА ІНШІ ВИЯВИ ПРИЯЗНІ прислали:

Українська Американська Координаційна Рада; Екзекутива Українського Конгресового Комітету Америки; Український Народний Союз – Головний Уряд і все членство; „Самопоміч" – Українсько-Американська Федеральна Кредитівка – Дирекція і працівники; Адміністрація і працівники „Союзівки"; родина Тараса Шмагали та Округи УНС Клівленд і Янґставн; Кружок Матерів Школи св. Івана; Аня і Юрій Петренки і мама Марія Дидик; Дозя і Василь Пастушки; Роман Воронович з родиною; Ляра, Маркіян і Александер Савчуки; родина Соханівських; Віра і Володимир Миськові із донечкою Діяною; Люба і Олег Сохани; Ліля і Ігор Сохани з родиною; Mary, Chris, Benjamin and Abigail Johnson; Pfizer, Inc.; співпрацівники з фірми Pfizer, Inc.

НА УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ ШКОЛУ св. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ зложили:

по 250 дол. Дарія і Любомир Курилки, Головна Управа ОУА „Самопоміч";

по 100 Тереса і Константин Бені, Катря Гадзевич, Христя Демидович, Оксана Драган і Юрій Кравців, Маріян Козій, Марта Коломиєць і Данило Яневський, Аня Дидик Петренко і Юрій Петренко, Орест Попович, д-р Юрій Руденський, Ліля і Ігор Сохани, Зоряна і Юрій Ставничі, Марія і Ярослав Томоруги, Орест Федаш, James E. Edwards;

по 50 170 Відділ УНС, Володимир і Катруся Воловодюки, Оксана Волчук, Рома і Ігор Гайди, Софія і Тит Геврики, Каміля Гук, Ліна Данчук, Евгенія Івашків, Галина та Олександер Колесси, д-р Наталія і д-р Іван Коропецькі, Оксана і Микола Коропецькі, Стефанія і Дмитро Косовичі, Юліян Котляр, Дарія і Степан Кравченюки, Марія Лішак, Анастасія і Василь Марущаки, Ольга і Богдан Михайліви, Текля Мороз, Наталія і Іван Олексини, Марія і Евген Осціславські, Володимир Процик, Уляна Рондяк, Богданна Титла, Наталія Титла, Надія і Маркіян Титли, Марта Торіеллі, Люба і Ярослав Федуни, Роман Ференцевич, Мирослава і д-р Богдан Футеї, Ліліяна і Олесандр Худолії, Софія Чопівська, д-р Софія і д-р Богдан Шебунчаки, Марія і Ілля Шевчуки, Надія і Мирослав Шміґелі, Даня Ясінська;

40 Ірена і Лев Вербицькі;

по 30 Оленка і Олег Колодії, Олександра Крумшин, Іриней Темницький;

по 25 Наталія і Андрій Балицькі, Христина і Мирон Бици, Галина і Володимир Білики, Марія Борковська, Алек і Марійка Ґалущаки, Ярослава і Микола Гординські, Орест Дейчаківський, А. і Н. Долинські, Ґеня і Андрій Кейбіди, Ольга Коноба і Марія Томко, Стефанія і Ігор Королі, Леся і Мирон Куропасі, Анна і Стефан Леуші, Роксоляна Пенцак Мисило, родина Навроцьких, Перші Стежі (Городище Чикаго), Олімпія і Володимир Роговські, Ярослава Рубель, Дарія і Іван Турянські, Ірена Чайковська, Лідія і Ярослав Черники, Стефанія і Тимофій Штомпілі, Діяна Юрчук;

по 20 Зенон Василькевич, Ірена Колодій, Тамара Корнелисон, Наталія і Василь Шуї;

по 10 Ольга і Стефан Островські, Антонія і Дмитро Тхорі.

НА УКРАЇНСЬКУ НАРОДНУ ФУНДАЦІЮ, Інк., при УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ:

по 100 дол. Уляна і Володимир Дячуки, Святослава і Степан Качараї, Марта і Володар Лиски;

75 Марія і Степан Вельгаші;

60 Ірена Яросевич;

по 50 Раїса і Анатолій Дорошенки, Іка Кознарська Касанова, Зеновія і Олександер Серафини, Христина і Юрій Ференцевичі, Василь Шевчук;

40 Ольга Кузьмович;

30 Люба Лапичак Лесько і Михаїл Лесько;

по 25 Христина Бродин, Христина Козак, Марія і Евген Осціславські, Дарія Семеген, Оксана Тритяк, Лідія Цяпка, Діяна Юрчук;

по 20 Христина і Степан Вохи, Володимир Гончарик, Софія і Марко Держки, Бил Жарський, Марія Завійська, Анна Малиновська, Орест Покладок, Надія Салабай, Марія Шепарович;

по 10 Йосиф Банах, Ніна Більчук, Валя Каплун, Дарія Малиновська, Роман Павлишин, Марія Пенджола, Павло Стокотельний, Іда Фокс, Лев Хмельковський, Петро Часто;

5 Марія Дрич.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД THE UKRAINIAN WEEKLY:

105 дол. Михайло Комічак;

по 100 Наталія і Ігор Ґавдяки, Іванка і Нестор Олесницькі, Анна і Володимир Раки;

75 Марія і Степан Вельгаші;

по 50 Варка Бачинська, Люба і Осип Кладки;

по 25 Михайло Бохно, Альберт Качковський, Роксоляна Пенцак Мисило;

10 Марія Білик.

НА ОРГАНІЗАЦІЮ „АМЕРИКАНЦІ В ОБОРОНІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В УКРАЇНІ":

200 дол. Божена Ольшанівська;

100 Володимир Боднар.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ:

100 дол. Яра і Зенон Снилики;

по 50 Христина і Богдан Певні, Ольга і Ярослав Чипаки;

25 Валя і Леонід Чудовські;

по 20 Галина Гаврилюк і Параня Шеремета (через 71-ий Відділ СУА).

НА РОЗБУДОВУ ПЛАСТУ В УКРАЇНІ:

по 50 дол. Меланія Соневицька, Олександра Юзенів;

30 Віра Савойка.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ": 100 дол. Михайло Комічак.
НА СУСПІЛЬНУ СЛУЖБУ КОМБАТАНТІВ В ЗСА: 50 дол. Дамян Ліщинський.
НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ „ПАТРІЯРХАТ": 50 дол. Мирося Вишивана.
НА ORPHAN'S AID SOCIETY: 25 дол. Mrs. Anne Kalynowycz.
НА ДОБРЕ ДІЛО ПЛЕМЕНИ „ПЕРШІ СТЕЖІ": 20 дол. Петро і Марійка Лещишини.
C.A.S.E.: Donation has been made by Arthur Goldberg and his family.

Ще раз, із глибини душі, дякуємо за співчуття та пожертви на добрі цілі. Складаємо найвищу нашу вдячність за пам'ять про Покійного – численні вислови признання за його справжній патріотизм, за працьовитість і чесність, за доброту серця, за уважливість до кожної людини...

Нехай таким залишиться Він у пам'яті на віки.

Дружина – НЕОНІЛЯ
діти – РОМАНА і ТАРАС ЮРІЙ

У світлу пам'ять Лева Яцкевича, прошу помістити його вірш.

Леся Яцкевич

Провесна

В березні явір співає і плаче береза,
В білих долонях світанку горять, наче свічі, ялиці –
В березні вітер шумить і дощем по обличчі
Скапують сльози – на днів темно-сині терези.

В березні греблі шумлять, а у серці – таємні тремтіння.
Снігу латаття на ставом біліє мов лебідь,
Хто пов'язав коси днів золотими стрічками на небі,
Хто закосичив гаї – срібним неводом тіней?

Знаю, це провесна йде, це її чаклування химерне
Сп'янює сад і обліплює вишні бруньками,
В зоряну ніч – це вона голубими устами
Молодість кличе мою, що до мене ніколи не верне.

Лев Яцкевич

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СОФІЯ ШЕВЧУК член 42 Відд. ім. Т. Шевченка в Пассейку. Померла 29 березня 2002 р. на 85-му році життя. Нар. в 1916 р. в Україні. Членом УНС стала в 1962 р. Залишила в глибокому смутку сина Михайла, дочок Ірену і Анну. Похорон відбувся 2 квітня 2002 р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

СТЕФАН ФІЛЯК член УНС Відд. 13 Т-ва св. Миколая у Вотервліті. Помер 10 квітня 2002 р. на 75-му році життя. Нар. в 1926 р. в Україні. Членом УНС став в 1961 р. Залишив у глибокому смутку дружину Анну, двох дочок Діяну і Бетті, двох братів Максима і Петра і сестру Катерину. Похорон відбувся 13 квітня 2002 р. на цвинтарі св. Миколая в Colonie, NY.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МАРІЯ БАРАН член УНС Відд. 131 Т-ва ім. А. Шептицького. Померла 30 березня 2002 р. на 78-му році життя. Нар. в 1923 р. Членом УНС стала ав 1969 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Петра, доню Ольгу і внуків. Похорон відбувся 4 квітня 2002 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА КУПЧАК член УНС Відд. 102 Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Померла 1 лютого 2002 р. на 86-му році життя. Нар. в 1916 р. на Україні. Членом УНС стала ва 1949 р. Залишила в глибокому смутку сина Богдана і внучку. Похорон відбувся 6 лютого 2002 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

АННА ІНҐРАМ член УНС Відд. 481 Т-ва ім. Івана Франка в Carnegie, PA. Померла 11 березня 2002 р. на 86-му році життя. Нар. в 1915 р. в Піттсбурзі, Па. Залишила в глибокому смутку дочок Фран і Арлін, двох внуків. Похорон відбувся 14 березня 2002 р. на цвинтарі Holy Trinity в Carnegie, PA.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

АННА РИНЧАК член УНС Відд. 88 Союзівка в Кергонксоні, Н.Й. Померла 5 лютого 2002 р. на 77-му році життя. Нар. в Україні. Членом УНС стала в 1983 р. Залишила в глибокому смутку чоловіка Івана, дочку Марію, двох внуків і двох правнуків. Похорон відбувся 7 лютого 2002 р. на цвинтарі Holy Spirit в Гемптонбурзі.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

ІВАН АРЛІНСЬКИЙ член УНС Відд. 221 Т-ва св. Стефана в Чикаго, Іл. Помер 27 лютого 2002 р. на 87-му році життя. Нар. в 1914 р. в Україні. Членом УНС став в 1971 р. Залишив у глибокому смутку родину в Україні, приятелів і знайомих в Чикаго, Іл. Похорон відбувся 1 березня 2002 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Іл.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ЄВГЕН РОМАНЮК член УНС Відд. 173 Т-ва св. Володимира у Вілмінґтон, Дел. Помер 1 квітня 2002 р. на 85-му році життя. Нар. в 1916 р. в Україні. Членом УНС став в 1971 р. Залишив у глибокому смутку приятелів в Америці і родину в Україні. Похорон відбувся 6 квітня 2002 р. на цвинтарі Всіх Святих у Вілмінґтоні, Дел.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

МЕТРО ДРАБ член УНС. Помер 15 квітня 2002 р. на 79-му році життя. Нар. в 1922 р. в Україні. Залишив у глибокому смутку дружину Вікторію, двох дочок Патрисію і Маріянну, чотирьох внуків. Похорон відбувся 19 квітня 2002 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Economy Borough, PA.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ЙОСИФ ПАХОЛОК член УНС Відд. 407 в Торонто, Канада. Помер 23 лютого 2002 р. на 80-му році життя. Нар. в 1921 р. Членом УНС став в 1970 р. Залишив у глибокому смутку дружину Анастасію. Похорон відбувся 26 лютого 2002 р. на цвинтарі Maunt Hope в Toronto.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

В 40-ИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

СВ. П.

ЮРІЯ ВОЛОДИМИРОВИЧА ШЕВЕЛЬОВА

буде відправлена

ПАНАХИДА

у вівторок, 21 травня 2002 р.,
о год. 10-ій ранку

в православній церкві св. Володимира (160 захід, 82-га вул.)

22 травня, о год. 11-ій ранку

відбудеться

захоронення урни з прахом Покійного на могилі його Матері (Бостон, Ма., Cambridge Cemetery – range 187, grave 66).

Будьте думкою з нами.

ДРУЗІ

Замість квітів на свіжу могилу просимо складати пожертви на фонд Його імени в УВАН у США (Ukrainian Academy of Arts and Sciences, 206 West, 100th Street, New York, NY 10025-5018)

Ділимося сумною вісткою, що в суботу 27 квітня 2002 р. відійшла у вічність на 78 році життя наша найдорожча МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

АННА ПОПЧУК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 1 травня 2002 р. в українській православній церкві св. Володимира у Філядельфії, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Тіло Покійної спочило біля чоловіка, св. п. Андрія.

У глибокому смутку залишилися:

сини – ІГОР з дружиною ІРИНОЮ
– МИКОЛА з дружиною СОФІЄЮ
внуки – ЛЯРИСА, МИКОЛА мол., МИХАЙЛО і НАТАЛІЯ
брат – АНДРІЙ з родиною в Україні
та ближча і дальша родина .

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 7 травня 2002 р. у Маямі Біч, Фльорида, відійшов у вічність

бл. п.

інж. МИРОН БІЛИНСЬКИЙ-КАЧКЕНОВИЧ

нар. 30 серпня 1919 р. у Білині Великій на Самбірщині, довголітній в'язень сибірських лагерів.

ПАНАХИДА відбудеться у п'ятницю 10 травня, о год. 3-ій по пол.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ – у Львові.

дружина – ОКСАНА
родина – МИКИТКІВ
– д-р ЮРІЙ ВСЕВОЛОД і д-р НАДІЯ СОРОКІВСЬКІ
– АНДРІЙ СОРОКІВСЬКІЙ з родиною
родина в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ ЧИ КУПИТИ ХАТУ?
Зверніться до
ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА
(908) 790-9240
або
(973) 698-9240
Exit Realty

МИХАЙЛО П. ГРИЦАК
адвокат
З КРИМІНАЛЬНИХ І ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ, ЯК ТАКОЖ КОМПЮТЕРСЬКОГО ПРАВА
Член адвокатської палати в Н. Дж., Н.Й., Конн., Вашінгтоні.
316 Lenox Ave., Westfield, NJ 07090
Tel.: (908)789-1870;

ФІРМА ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки.
Замовляйте новий каталог на 2002 рік!
Тел.: 1-800-265-9858

ARKA COMPANY
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
tel.: 732 583-4537• fax: 732 583-8344
E-mail:matawan96@aol.com

ЮРІЙ КОРДУБА, АДВОКАТ
EMPHASIS ON REAL ESTATE, WILLS, TRUSTS, ELDER LAW AND ALL ASPECTS OF CIVIL LITIGATION
Ward Witty Drive, Montville, NJ 07045
Hours by appointment: **(973) 335-4555**

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

ECONOMY AIRFARES
FREGATA TRAVEL
Львів/Одеса
687 дол.+tax (round trip)
435 дол.+tax (one way)
Київ
549 дол.+tax (round trip)
380 дол.+tax (one way)
Restrictions Apply
250 West 57 Street, #1211
New York, NY 10107
Tel.: 212-541-5707 • Fax: 212-262-3220

КАНАДА 6¢ *No codes to dial*
МОСКВА 7¢ • ПОЛЬЩА 15¢
УКРАЇНА 16 ¢
No monthly fees
„011+ country code + number"
Same low rates anytime, anywhere. For more countries, visit our website.
1-888-354-9485
ACS Telecom www.nextway.org

РЕСОРТ НАД МОРЕМ
VILLA „LIDIA"
SUZANNA SAPOWYCZ
128 E. Crocus Rd.
Wildwood Crest, NJ 08260
Tel. (609) 522-3348

АПОН-ВІДЕО-КАСЕТИ
НАЙКРАЩА ЯКІСТЬ!
10-та РІЧНИЦЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ
APON- 2001 –Військова парада на Хрещатику
APON- 2002 – Концерт у Києві
НОВЕ ВІДЕО
APON-7804 – СИНУ, АНГЕЛЕ МІЙ
ДАРУНОК НА ДЕНЬ МАТЕРІ
Ціна 25.00 дол. + 5.00 дол. пересилка (кожна)
APON VIDEO COMPANY, INC.
P.O. Box 3082, Long Island City, NY 11103
Tel.: (718) 721-5599
Переробляємо відео з європейської системи на американську і навпаки
Ціна 20 дол. + 5 дол. пересилка

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
PALLADA International
ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ
98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (212) 228-3029

„THOUGHTS OF FAITH"
ПОДОРОЖ в УКРАЇНУ
24 ВЕРЕСНЯ – 8 ЖОВТНЯ 2002 р.
- Вийняткова тура включає: літак, готель, сніданок і обід щодня. Першорядний автобус.
- Початок тури в Кракові, Польща, прогулянкою по цьому гарному місті.
- Відвідини таких історичних українських міст, як: Львів, Тернопіль, Одеса, Ялта, Харків, Київ.
- Тура організована фірмою „INTERNATIONAL CRUISE & TOUR" Eagan, MN

За ближчими інформаціями
тел.1-800-521-1322
або писати:
phelland@intlcruisetour.com
„Thoughts of Faith" є незалежним лютеранським місійним товариством із Орегону, Віск., яка діє в Україні.

Calls to UKRAINE 16.9 ¢/min
Any time
Great domestic rates. Great rates to other countries. We also offer prepaid Calling Cards: calls to Ukraine 13.3 c/min.
For info call Long Distance POST:
1-800-449-0445
WWW.LDPOST.COM

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати – тільки з фірмою КАРПАТИ

KARPATY
СКОРА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА • FAST GUARANTEED DELIVERY
Export-Import

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
протягом 2–7 днів до рук адресата або до 24 год. через банк

Доставляємо до рук адресата в Україну, країни СНД та Східної Европи американські доляри.

ПЕРЕСИЛКА ПАЧОК

ДОСТАВА ХАРЧОВИХ ПАЧОК з каталоґу

ДОСТАВА ТРАКТОРІВ, АВТОМОБІЛІВ, ПОБУТОВОЇ ТЕХНІКИ ТА ЕЛЕКТРОНІКИ в Україну

На всі замовлення Ви отримаєте посвідку від Ваших близьких.
Телефонуйте до нас, щоб оформити замовлення та за детальнішою інформацією.

121 Runnymede Road, Toronto, Ontario, Canada M6S 2Y4
Tel. (416) 761-9105
1-800-265-7189
Fax (416) 761-1662
e-mail: nsemczys@aol.com
www.karpaty.on.ca

KANTOR
CURRENCY EXCHANGE
Tel. (416) 767-7782
ОБМІН ВАЛЮТ
CAD↔USD↔EURO
Гарантуємо найкращий курс обміну
ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ
до рук адресата або до банку по цілому світі
ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ

KARPATY TRAVEL

Найкращі ціни на квитки
на всі авіялінії світу

Запрошення до Канади та США

Візи до України, Польщі та Росії

Медичне забезпечення для відвідувачів у Канаді та подорожуючих поза Канадою

КРУЇЗИ, ГРУПОВІ ПОЇЗДКИ

ВІДПОЧИНОК
на відомих курортах

ГОТЕЛЬ
ГОТЕЛІ В УКРАЇНІ
від $38.00US за добу
(включно зі сніданком)